THE LIBRARY OF CONGRESS GRATIS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, D.C. 20025 N

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 585-9500

VOL. LXXI Kaina 15 c. ANTRADIENIS — TUESDAY, SPALIS — OCTOBER 18, 1977 Nr. 244

Iš vyskupų sinodo

Vyskupų susirūpinimas bažnyčios persekiojimu

Vatikanas. — Nuo pat pirmųjų dienų Pasaulio vyskupų sinodo dėmesys nukrypo į Bažnyčios persekiojimus Rytų ir Vidurio Europos kraštuose. Apie religinio mokymo ir auklėjimo sunkumus šiuose kraštuose jau pirmajame darbo posėdyje plačiai kalbėjo Paderborno (Vakarų Vokietijoje) vyskupas Degenhardt, panoraminiu žvilgsniu apžvelgdamas dabartinę Bažnyčios padėtį pasaulyje. "Kiekviena religinė bendruomenė turi teisę kitus mokyti savo tikėjimo ir tą tikėjimą praktiškai išreikšti. Kiekviena šeima turi teisę laisvai tvarkyti savo religinį gyvenimą ir religinį paveldėjimą perduoti vaikam. Ši laisvė yra grubiai pažeidžiama tada, kai krikščionys persekiojami dėl savo tikėjimo, kai valstybių vyriausybės mėgina savo piliečiam jėga primesti ateizmą, kai krikščionys yra laikomi žemesnės rūšies piliečiais, kai jie dėl religinių įsitikinimų yra diskriminuojami mokykloje ar profesijoje. Labai skaudu, kad tarptautinės sutartys, garantuojančios sąžinės laisvę, yra pasirašytos ir tų vyriausybių, kurios praktiškai šią laisvę pažeidžia".

Konkrečiais faktais šią skaudžią padėtį pavaizdavo Lenkijos, Čekoslovakijos ir Bulgarijos vyskupai.

Krokuvos kardinolas Wojtyla priminė tą jau nuo seniai visiem žinomą didžiąją neteisybę, kad ateistinė valstybė yra pasisavinusi visas socialinės komunikacijos priemones. Ateizmas paverstas tarytum kokia valstybine religija. Ateizmu paremta visa mokyklų sistema. Tiktai ateizmą skleidžiantiem žmonėm, organizacijom bei institucijom rezervuotos visos valstybinės privilegijos ir socialinės komunikacijos priemonės. Toks ateistinis mokymas yra prievarta primestas ištisom tautom, kurių didžiąją daugumą sudaro neabejotinai tikintys piliečiai, kurios per ilgus šimtmečius yra išsiugdžiusios katalikiškas tradicijas. Tokia padėtis yra priešinga religinės ir sąžinės laisvės principam, nemaž au priešinga ir teisingumui. Tikintieji piliečiai, kurie savo darbu ir pinigais išlaiko valstybines mokyklas, turi neužginčijamą teisę į katalikišką vaikų ir jaunimo auklėjimą.

Bulgarijos katalikų Bažnyčios atstovas Pasaulio sinode Sofijos ezarkas Stratiev taip pat kalbėjo apie kliūtis ir sunkumus, kuriuos tikintieji turi nugalėti, norėdami katalikiškai auklėti bei šviesti vaikus ir jaunimą. "Kiekviena religija Bulgarijoje šiandien grubiai slopinama, bet iš kitos pusės gal būt dar niekuomet Bulgarijoje nebuvo toks gyvas ir visuotinis susidomėjimas religija, toks gyvas troškimas sužinoti ką nors apie Dievą kaip mūsų laikais," — pažymėjo Stratiev.

Izraelis sunaikintų arabų galybę

Washingtonas. — Izraelis paskutiniuoju metu padidarė taip stiprus, kad trumpu laiku galėtų sunaikinti arabų galybę anksčiau, negu spėtų ką nors padaryti Amerika, anksčiau negu ji galėtų apginti savo interesus Vid. Rytuose, sako buvęs Amerikos žvalgybos pareigūnas Anthony Cordesman. Jis sako, kad Amerika, duodama ginklus Izraeliui, turi persvarstyti savo įsipareigojimus. Amerikos administracija ir Kongresas Izraelio labai spaudžiamas, įtikinėjamas ir gąsdinamas, o Amerikos žydai Izraelio interesus stato aukščiau negu šalies, kurioje gyvena.

Įspėja Cordesman, kad karo atveju arabai sulaikys naftos eksportą Amerikai ir Vakarams, nukentės ir Amerikos strateginiai interesai. Amerikos per daug didelė pagalba Izraeliui leis kontroliuoti ilgiems laikams arabų teritoriją, kas yra Amerikos politikai priešingybė. Šaltasis karas su arabais niekad negalės baigtis.

Tajo bombos Kambodijai

Bangkokas. — Tajo aviacija įskrido į Kambodijos pusę ir pasieny numetė bombų. Buvo užmuštų 10, sužeistų apie 20. Tai buvo Tajo kerštas už dažnus Kambodijos karinių dalinių įsiveržimus į Tajo pusę ir ramių gyventojų žudymus, paaiškinta Tajo sostinėj.

Tikisi susitarti

Maskva. — "Pravda" rašo, kad Amerikos ir Sovietų Sąjungos nuomonių skirtumas ginklų apribojimo derybose mažėja. Abi šalys surado formulę ir tikisi pasiekti susitarimo, eina teisingu keliu. Pagyrė ir prezidento Carterio spalio 4 dienos kalbą Jungtinėse Tautose. Carteris tada sakė, jog jis mato, kad sutartis greit bus pasirašyta.

Cape Town. — Žmogus, kuriam buvo įstatyta šimpanzės širdis, po 86 valandų mirė. Jam širdies operaciją buvo padaręs Pietų Afrikos gydytojas Bernard, tas pats, kuris pirmas ir žmogaus širdį perkėlė kitam.

Kingston, Jamaica. — Fidel Castro atvyko į Jamaicą. Jį pasitiko 21 patrankos šūviu, o premjeras Michael Manley pasakė, kad Castro komunistiniam pasauly yra "milžinas".

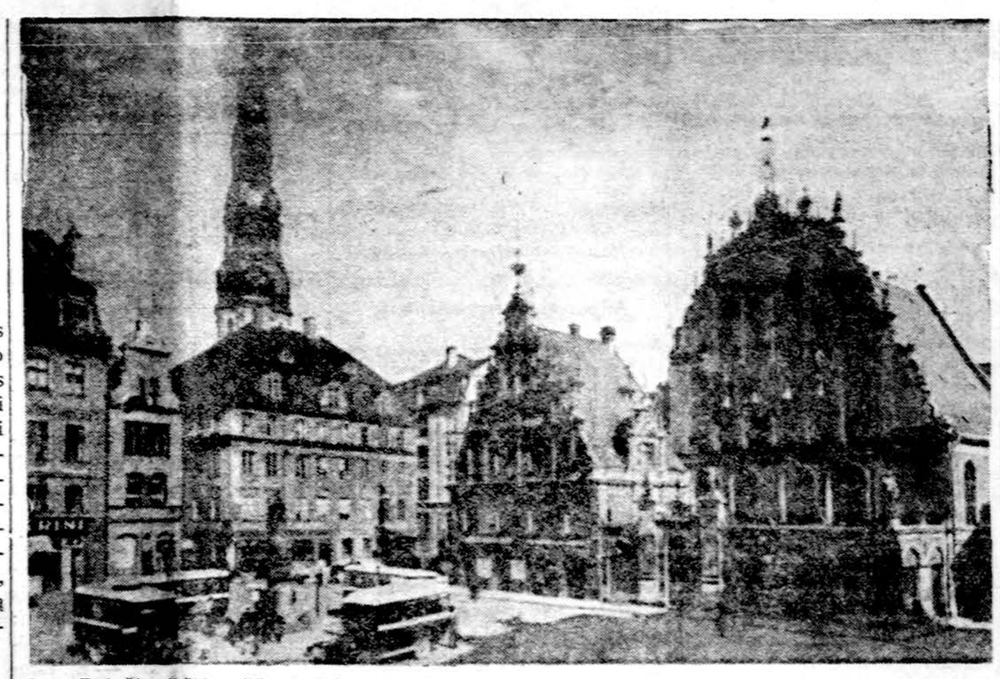

Rygą. Rotušės aikštė su "Juodgalvių namais". Tolumoje Šv. Petro bažnyčios bokštas, aukščiausias pastatas Pabaltijy. (Prieškarinė nuotrauka)

Paulius VI apie save

Vatikanas. — Paulius VI pasakė, kad "mirtis jau netoli mūsų", ir jis turi būti pasiruošęs duoti apyskaitą Dievui. Taip jis sakė baigiant visus viešus jo 80 metų amžiaus minėjimus.

Panašiai jis sakęs ir anksčiau, bet Vatikano sluoksniuose sakoma, jog popiežius dar visai pajėgus.

Demonstracijos bažnyčioje prieš Carterį

Washingtonas. — Sekmadienį baptistų bažnyčioje, kur į pamaldas buvo atvykęs ir prez. Carteris su šeima, penki demonstrantai pamaldų metu pradėjo šūkauti prieš neutrono bombą, turėjo ir plakatus. Bažnyčios tarnautojai juos išmetė už durų ir atidavė policijai.

Londonas. — Britaniją kamuoja rūkas. Jau trys dienos, kai Londono aerodromai neveikia, nes matomumas kartais siekia tik 15 jardų. Lėktuvų susisiekimas nukreiptas į Airijos arba Prancūzijos aerodromus.

RYGOS PILIEČIŲ ATSAKOMYBĖ PRIEŠ ADMINISTRACIJĄ

Bausmės už visuomeninės tvarkos pažeidimus

Ryga. — Rygos miesto darbo liaudies deputatų tarybos nutarimas 1:11 dėl administracinės atsakomybės už visuomeninės tvarkos pažeidimą Rygos mieste.

Nutarimas dėl bausmių, kurias galima uždėti administracine tvarka. Ištraukos:

"Atsitinka, kad dėl visuomeninės tvarkos pažeidimo, jei ten nėra numatyta kriminalinė ar administracinė atsakomybė, kurią yra nustatę aukščiausiosios SSSR valdžios organai, taip pat ir Latvijos TSR valdžios organai, nusikaltusiems asmenims uždedama administracine tvarka piniginė bauda: miestiečiams — iki 10 rublių ir valstybės tarnautojams iki 50 rublių. Šią baudą skiria Rygos miesto rajonų darbo žmonių deputatų administracinė komisija arba vidaus reikalų skyriaus pirmininkas".

Bausmės numatytos už valstybinės vėliavos pakėlimo ir nuleidimo nustatyto laiko neprisilaikymą, jei vėliava neatitinka nustatytam matui, proporcijai.

Bausmės uždedamos ir už "visuomeninės tvarkos pažeidimus", pvz. "triukšmingas dainavimas, grojimas, šokiai ir kitokios pramogos, kurios kelia triukšmą po 23 iki 7 val., jei tai trukdo gyventojų ramybę".

Bausmės uždedamos "už azartinius lošimus ir žaidimus viešose vietose, už išdykavimus, riksmus, švilpimus viešose vietose, už pasirodymą maudymosi kostiume ne maudyklos vietose, už paminklų, meno kūrinių ir inventoriaus gadinimą".

Įsakymais sodinimų apsaugai bei švaros ir tvarkos palaikymui Rygos miesto parkuose, aikštėse, bulvaruose, kiemuose, šaligatviuose ir gatvėse nustatoma kaip palaikyti švarą gatvėse, pašalinti sniegą. Nurodyti atsakingieji —įvairių gamybinių rajonų ir valdybų pirmininkai, taip pat ir nuomininkai, statybininkai, trestų vedėjai ir kt.

Įdomus šio įsakymo šis tekstas:

"Įsakyme, paragrafas 2, nurodytosios organizacijos ir asmenys turi palaikyti tvarką ir švarą namų fasadų (tame skaičiuje langų, durų, balkonų, iškabų) tvoru, vartų ir vartelių, turi nuvalyti juos nuo dulkių ir nešvarumų, turi suremontuoti namų fasadus, tvoras, vartus, turi juos nudažyti, kaip yra nustačiusi Rygos miesto darbo žmonių deputatų tarybos vykdomojo komiteto Vyriausioji architektūros planavimo valdyba".

Uždrausta laikyti gyvenamose patalpose naminius paukščius ir triušius, taip pat namų rūšiuose. Minėtus gyvius uždrausta laikyti Rygos miesto didžioje teritorijos dalyje .

"Draudžiama parkuose statyti palapines, kurti ugniakurus, gadinti suolus, tvoras, sodų įrengimus. Taip pat draudžiama leisti iš medžių sulą, džiovinti medžių šakose baltinius, šaudyti, ganyti gyvulius, be leidimo daryti kasinėjimus ir t.p."

Yra ir daugiau detalizuotų įsakymų kiemų, gatvių, atžalynų teritorijose tvarkos palaikymui per visus ketverius metų sezonus.

(t.)

Didžiosios spaudos puslapiuose

Sovietų diplomato sunkiausia misija

Įtikinti tautas, kad "nežinotų", ką gerai žino

Chicaga. — Galimas dalykas, kad sunkiausia diplomatinė misija šiuo laiku pavesta Juliui Voroncovui, rašo vedamajam vakar dienos "Chicago Tribune". Kaip sovietų delegacijos vadovas Belgrado Rytų-Vakarų Saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoj, jis turi uždavinį pasistengti įtikinti kitas tautas, kad jos "nežinotų", ką labai gerai žino: kad sovietų valdžia ignoruoja ir laužo žmogaus teises ir neturi jokių norų kitaip elgtis.

Ponas Voroncovas teturi tik vieną galimybę. Sovietų prasižengimai neapginami, tai jis tam ir nežada gaišinti laiko. Jis pats atakuoja Vakarus, jų susirūpinimą vadina "psichologiniu karu" arba dar geriau — "propagandiniu spektakliu". Rusai negali nuslėpti nemalonaus fakto, kad jų vadinamoji "socialistinė" valdžia išvirto į vieną nedaugelių išlikusių aristokratijų, kur valdančiosios komunistų partijos vadai sukoncentravo visą jėgą ir privilegijas į savo rankas.

Rezultate Amerikos delegatams Belgrade susidarė labai patogios sąlygos, priešingai negu Voroncovui. Labai nepatogu sovietų delegacijai, kai vyksta suėmimai ir tuo metu, kai jiems tenka dėl jų teisintis. Trumpai sakant, sovietų atstovai Belgrade pakliuvo į spąstus.

Jiems begaliniai reikia Vakarų technologijos ir prekybinių ryšių, ta iiš konferencijos paprastai pasitraukti negali. Diskutuoti apie žmogaus teises jų delegacijai yra nemaloniausias reikalas, koks gali būti. Priešingai Amerikos delegacijai. Jai nereikia operuoti vardais. Užtenka tik atkreipti kitų šalių dėmesį į faktus ir susitarimų laužymus, o Voroncovui ir jo kompanijai belieka sukinėtis. Jų beviltiškos pastangos daugiau pasako, negu kad mes galėtumėm apie juos pasakyti.

Karalienė už Kanados neskaldymą

Ottawa. — Karalienė Elžbieta II, kalbėdama viešai po to, kai buvo susitikus su Quebeco premjeru Rene Levesque, pasakė: "Vienas iš didžiųjų Kanados turtų yra tai, kad jūs turite ne vieną, bet dviejų šalių pagrindines tradicijas, prancūzų ir britų. Jos abi reprezentuoja Vakarų kultūrą ir idėjas. Pasaulis šiandien suskilęs rasėmis, kalbomis, religijomis ir ideologijomis, tik Kanados retas eksperimentas teikia jam didelę viltį".

Laidojamas Bing Crosby

Los Angeles. — Mirusio Bing Crosby palaikai iš Madrido buvo pervežti į Los Angeles, ir jis šiandien laidojamas iš katalikų bažnyčios. Laidotuvės bus kuklios, šeimyninio pobūdžio.

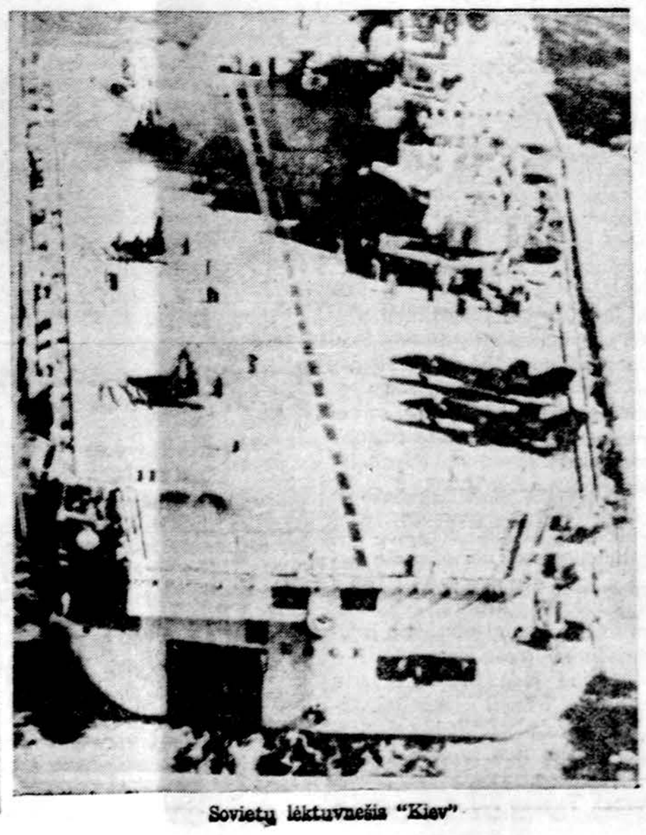

Sovietų lėktuvnešis "Kiev"

Įtampa dėl lėktuvo nesibaigė

Mogadishu. — Vokiečių Lufthansos lėktuvas su 92 žmonėmis iš Dubai atskrido į Somaliją. Teroristai nušovė lėktuvo kapitoną Jurgen Schumann ir jo lavoną išmetė. Somalijos kareiviai laikė apsupę lėktuvą. Teroristai buvo nustatę kitą terminą savo reikalavimams, iki vakar dienos 9 val. ryto Chicagos laiku. Reikalauja paleisti 11 teroristų iš V. Vokietijos ir 2 iš Turkijos bei 15.5 mil. dolerių pinigais. Su jų reikalavimais vokiečiai nesiskubina, o turkai žadėjo daryti tą patį, ką ir vokiečiai. Laikraštį išleidžiant, padėtis nebuvo pasikeitusi.

Pakvietė į Ameriką Sacharovą

Washingtonas. — George Meany pakvietė į Ameriką Andrejų Sacharovą ir dar penkis kitus žinomus disidentus atvykti į AFL-CIO konferenciją, prasidedančią gruodžio 8 Los Angeles mieste. Kvietimas bus bandymu, kiek Maskva laikosi įsipareigojimų gerbti žmogaus teises. Kvietimas taip pat bus patikrinimas, ar prezidentas Carteris laikosi savo stiprių pareiškimų žmogaus teisių apsaugai. Meany sako, kad Carteris paskutiniuoju metu savo užimtą poziciją jau kiek susilpnino, rašo "Chicago Tribune".

Andrej Sacharov

Prasidėjo disidentų teismas

Praha. — Vakar Prahoje prasidėjo keturių disidentų teismas. Teisiami Chartijos 77 signatarai — dramaturgas Vaclav Have, buvęs teatro direktorius Otto Ornest, žurnalistas Jiri Lederer ir Prahos Vinohrady teatro meno vadovas Frantisek Pavlicek. Kaip visados esti, kaltinami "subversija" ir valstybės santvarkos "šmeižimu".

Harrisburg. — Vakar kai kuriose Pennsylvanijos dalyse prisnigo iki vienos pėdos.

KALENDORIUS

Spalio 18: Lukas evangelistas, Trifonija, Jodotas, Jaugilė.

Spalio 19: Izaokas, Fredesvinda, Sangėla, Gritė.

Saulė teka 7:05, leidžias 6:13.

ORAS

Apsiniaukę, šalčiau, 40 proc. galimybė lietaus, apie 50 laipsnių.

KELIAS Į SVEIKATA

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
JONAS ADOMAVIČIUS, M. D.
KELIAS Į SVEIKATĄ. 1601 West Garfield Blvd., Chicago, IL 60636

NĖRA NENUODINGO RŪKYMO

Rūkymas yra dvokiančiai nuodingas

Gyvenimo tiesa

Kiekvienas žmogus, norėdamas čia žemėje laimingu būti ir kitam laimės suteikti, visų pirma turi du būtinus darbus atlikti. Tie du darbai ir yra svarbiausias žmogaus atsiekimas ir tikslas žemėje gyvenant. Pirmasis yra jo paties žmoniškėjimas, žmogaus prigimčiai reikiamų dėsnių prisilaikant. Todėl visi nori tikrai padėti žmogui, turi *dirbti* — kurti tokias gyvenimo sąlygas, kuriose gimęs žmogus pajėgs augti žmonišku —Tvėrėjui ir visuomenei naudingu sutvėrimu.

Antras labai svarbus žmogui atliktinas darbas — tai apsišvietimas šių dienų mokslo šviesa. Šviesus žmogus nesileisapgavikų apgaudinėjamas ir pajėgs savo gyvenimą gerinti šių dienų moks lo pagalba.

Kiekvienas žmogus elgiasi pagal savo pajėgumą ir apsišvietimą. Asmenybe sužmoniškėję asmenys gėrisi nuotaikinga muzika, žmogų kilninančia malda — susikaupimu, kūrybingu paveikslu, sveikai besielgiančių žmonių sambūriu, naudingu darbu. Priešingai elgiasi savo asmenybe dar žmogum netapęs. Nesusitvarkiusios asmenybės žmonės atiduoda savo gyvenimo vadeles visokeriopam blogiui: tokiems tabakas, jo smala yra gero skonio gyvenimo gerintojas, kava — stiprybė, degtinė — sveikata, apkalbos — tiesa, tinginystė —pažmonys, vaikų žudymas — gėris, senelių apleidimas, tėvų užmiršimas — būtinybė...

Visiems dabar rūpinantis doleriais —praturtėjimu kišene, mažai kas rūpinasi žmogaus asmenybės sužmoniškėjimu. Todėl susilaukėm didžiausios nelaimės — be asmenybės žmonių yra didelė dauguma mūsų tarpe. Jie kelia pragarą žemėje. Todėl blogis vyrauja mūsų tarpe. Žinom, kad jau prieš Kristų karalius Dovydas savo psalmėse tvirtino, kad yra nesuskaitoma daugybė pakvaišusiųjų. Dabar po tūkstančių metų, po minėto karaliaus laikų, pakvaišusiųjų yra dar daugiau.

Toki nesutaria, maištauja, pešasi, mušasi, kariauja, žudosi. Dar žmogumi netapusieji šiandien, kaip niekad anksčiau, negimusiuosius žudo, įvairiopai narkotizuojas, pagyvenusiuosius apleidžia, vyresniųjų negerbia, dolerį labiau už tėvą — motiną myli, artimo nuosavybės nevertina, savos gyvybės netvarko, įvairų kriminalą papildo taip, kad nežmoniško asmens palaikomas blogis mūsų tarpe lapoja, šakojas, žydi ir karčias ašaras išspaudžiančius vaisius nokina.

Nuo dabartinio žmonijos susinaikinimo yra tik vienas ir vienintėlis receptas: visiems visų pastangų dėjimas užsiauginimui savo tarpe asmenybėmis normalių žmonių. Tik tokie pajėgs savintis šių dienų apšvietą.

Čia pateiksime šių dienų medicinos mokslo žinias tabako rūkymo reikalu. Jei ir po tokio rūkymo reikalu apšvietimo dar mūsiškiai smalinsis — juos nemeluotai galėsime laikyti dar netapusiais tikrais žmonėmis. Tokie rūkys ir toliau ne dėl tabako žalos nežinojimo, bet dėl savo asmenybės menkumo.

Štai kokius klausimus rūkymo reikalu pacientai dažnai stato gydytojui, ir kaip gydytojas, pasiremdamas naujausiais mediciniškais tyrimais, atsako. Duomenys pateikti Amerikos vėžio draugijos (American Cancer Society).

Tabako rūkymas sukelia plaučių vėžį

Taip, įrodyta. Jau 1964 m. geriausi gydytojai ir mokslininkai šio krašto tyrė šiuos reikalus ir pareiškė, kad cigaretės rūkymas vyrams sukelia plaučių vėžį. Rūkymas vėžio sukėlime labai prašoka visus kitus plaučių vėžį sukeliančius veiksnius. Kiek mažiau atlikta tyrimų su moterimis, bet turimi duomenys nurodo tą patį tabako pakenkimą — plaučiuose vėžio sukėlimą moterims. Pavojus plaučiuose vėžį gauti didėja su tabako rūkymo gausumu ir ilgumu. Tas vėžio plaučiuose atsiradimo pavojus mažėja nustojus rūkyti.

Vyriausias šio krašto gydytojas — U. S. Surgeon General tvirtina, kad rūkymas ne vien plaučiuosna vėžį prišaukia, bet ir kitos plaučių ligos, kaip bronchitas ir plaučių išsiplėtimas (emfizema) daugiau numarina rūkančiųjų, negu nerūkančiųjų. Dar to negana: daug dažniau rūkantieji, palyginus su nerūkančiais, apturi vėžius burnoje, gerklėje, trachėjoje. Cigarečių rūkymas padeda žmogui susilaukti skrandyje žaizdos ir kraujotakos sutrikimų.

Tolimesni tyrimai parodė, kad rūkoriai suserga plaučių vėžiu dešimtį kartų dažniau, kaip nerūkantieji. Visų žmogui pasitaikančių plaučių vėžių apie 80 proc. yra rūkymo sukelti.

Pavojus susilaukti plaučiuose vėžį didėja kartu su surūkytų dienoje cigarečių skaičiumi ir su metų skaičiumi rūkant. Laimė, kad metus rūkyti mažėja pavojus apturėti plaučių vėžį; tas mažėjimas didėja su nerūkant praleistų metų skaičiumi.

Mikroskopinis rūkoriaus plaučių audinių tyrimas nurodo pirmyn einantį pakitimą celių, kurios yra pradininkės vėžio atsiradimui. Minėto pakitimo laipsnis gausėja lygiagrečiai surūkytų cigarečių skaičiui. Nustojus rūkyti dar prieš atsirandant vėžiui — mažėja nuolat aukščiau minėtas vėžiškas celių pasikeitimas.

Cigarečių filtrai

Cigarečių filtrai sulaiko didelį kiekį smalos ir nikotino. Šiandien visų cigarečių 85 proc. turi filtrus. Cigarečių fabrikantai taip pat sumažino smalos kiekį cigaretėje, pridėdami prie tabako lapų kamblius ir tabako atmatas — jos turi mažiau smalos ir nikotino. Taip pat pridedama sintetinių medžiagų — jos esti be smalos ir nikotino. Dabartinėse cigaretėse smalos yra 50 proc. mažiau, negu jos buvo prieš 20 metų ir 30 proc. mažiau, negu buvo prieš 10 metų.

Dabartines cigaretes rūkyti yra saugiau, negu viena generacija anksčiau. Prisimintina tiesa, kad nėra visiškai saugių cigarečių.

Neįkvėpiąs tabako dūmų rūkorius yra saugesnis. Plaučių vėžys gausėja kartu su įkvėpuotų cigaretės dūmų gausumu. Dauguma cigarečių rūkorių visada kiek įkvėpia tabako dūmų, nors jie to ir nejaučia.

Žmonės, kurie surūko daugiau kaip penketą cigarečių per dieną, jau rodo didesnį mirtingumą, palyginus su nerūkančiaisiais. Mirtingumas didėja kartu su surūkytų cigarečių skaičiumi.

Kodėl ne visi rūkoriai gauna plaučių vėžį?

Daugelis veiksnių lemia, kodėl vieni rūkoriai daugiau palinkę gauti plaučiuose vėžį, negu kiti. Ištirta, kad aplinkos ir užsiėmimo negerumai vieni ir kombinacijoje su rūkymo pobūdžiu bei šeimos sveikatingumu lemia plaučiuose vėžio atsiradimą. Kiekvienas rūkorius apturi plaučių pakenkimą, nors ne visi jie gauna vėžį plaučiuose. Rūkorių mirtingumas nuo visokių priežasčių yra 75 proc. gausesnis, negu nerūkančiųjų.

Plaučių vėžio reiškiniai

Nuolatinis kosulys, kraujuoti skrepliai, dažni plaučių susirgimai — uždegimai ir krūtinėje skausmai — tai pirmieji plaučių vėžio palydovai. Nelaimė, kad jau būna pavėluota. Bet kokia pagalba tada, kai dėl plaučių vėžio virš minėti reiškiniai gaunasi, yra negalima.

Tik vienas iš dešimties vėžininkų gali tikėtis pagyti. Dauguma plaučių vėžių, kai jie plaučiuose susekami, jau būna nepagydomi.

Ar pavojinga yra nėščioms rūkyti?

Labai pavojinga rūkyti nėščioms moterims. Naujausi tyrimai susekė, kad rūkančiosios gimdo daugiau negyvų kūdikių, daugiau jų tik gimusių miršta, jie mažiau sveria negu normaliai ir menkai išsivysto tiek kūnu, tiek jausmais. Mat nikotinas sutraukia kraujagysles ir sumažina kvėpavimo judėsius dar negimusio kūdikio, nes rūkančių nėščių moteriškių kraujuje anglies vien deginis sumažina deguonio kiekį. Dėl to susitrukdo negimusio vystymasis ir jis gimsta vidutiniai šešiomis uncijomis mažesnį svorį turėdamas, negu vaikai nerūkančiųjų.

Koks yra ryšys tarp rūkymo ir vėžio ant lūpų, burnoje ir viršutiniuose kvėpavimo takuose?

Rūkorių mirtingumas nuo vėžio šiuo atveju yra šešis kartus didesnis už nerūkančiųjų. Pypkių ir cigarų rūkytojai miršta nuo virš minėtose vietose vėžio apie keturis kartus dažniau, palyginus su nerūkančiais.

Rūkymas ir kitos ligos

Mažiausiai du kartus dažniau miršta nuo širdies kraujagyslių ligos (heart atak) rūkantieji, negu nerūkantieji. Mat, tabako įkvėptuose dūmuose esąs nikotinas sutraukia arterijas. Taip širdies raumuo negauna pakankamai deguonies ir dėl to nukenčia.

Rūkymas trukdo žaizdų skrandyje gijimą. Mirtingumas rūkančiųjų nuo skrandžio žaizdos esti beveik tris kartus (2.9 kartus) dažnesnis, palyginus su nerūkančiaisiais. Rūkymas padažnina pulsą dėl nikotino veikimo.

Iš šio krašto vyrų 25 metų amžiaus ir rūkančių po du pokelius cigarečių per parą gali du kartus daugiau mirti dar 65 metų nesulaukę, palyginus su nerūkančiaisiais. Rūkančiųjų du pokelius per parą 25 metų amžiaus vyrų amžius esti 8.3 metais trumpesnis už nerūkančiųjų. Stiprūs rūkoriai savo amžiaus pačiame pajėgume miršta du kartus dažniau, palyginus su nerūkančiaisiais.

Cigarai, pypkės ir cigaretės

Pypkės ir cigaro rūkytojai, kaip taisyklė, mažiau įkvėpia dūmų palyginus su cigaretės rūkoriais. Taigi jiems mažesnis pavojus gauti tabako dūmų sukeltą vėžį plaučiuose. Nepamirškime, kad pypkės ir cigaro rūkytojai yra pavojuje gauti vėžį ant lūpų, burnoje ir ryklėje. Cigarečių rūkoriai, metę jas rūkyti ir ėmę rūkyti pypkę, vis vien toliau įkvėpia tabako dūmus. Tuo tas jiems esti blogiau — pypkės ir cigaro tabakas yra stipresnis, todėl jų įkvėpti dūmai yra pavojingesni vėžio susilaukimo reikale.

Kaip veikia plaučius tabako dūmai?

Dūmuose esančios smalų dalelės trukdo plaučiams normaliai valytis. Bronchų gleivinės valosi ten esamų plaukelių judėsiais link burnos. Tie valytojai — plaukeliai juda tūkstantį kartų minutėje. Minėti plaukeliai veikia kaip eskalatorius ir neša teršalų daleles nuolat link burnos — tada išspiaunami lauk nešvarumai. Tabako rūkymas sumažina tų plaukelių (cilia) veiklą. Kaip minėti plaukeliai plaučių nevalo, tada kosulys yra vienintėlis būdas plaučiams — bronchams išvalyti. Todėl rūkoriai nuolat kosti.

Ar atsistato padaryta dėl rūkymo žala nustojus rūkyti? Atsistato. Tuč tuojau prasideda plaučių atsistatymas, paliovus rūkyti. Pranyksta kosulys, sinusų užsikimšimas, nuovargis ir kvapo trūkumas.

Išvada. Kol dar laikas — nebūkim paiki. Nustokime rūkę, nes nėra saugaus rūkymo. Jei tęsiame rūkymą — tada nusistatykime nesigydyti, kai susirgsime dėl rūkymo. Tai bus logiška savižudybė.

Pasiskaityti. Consultant, September 1977.

Trys bičiulės seka programą Lietuvio sodybos Chicagoje pažmonio metu. Iš k.: Liucija Tomecki, Genė Kevėžienė ir Jonė Bružienė
Nuotr. M. Nagio

MŪSŲ KOLONIJOSE

Hartford, Conn.

NUSKAMBĖJO LIETUVIŠKOS DAINOS

LB Hartfordo apylinkė surengė išskirtiną koncertą rugsėjo 17 d. Lietuvių klube. Čikagiečiai solistai Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis, akompanuojant E. C. Cibui, (Boston), visus pradžiugino meniškai atlikta programa.

Po apyl. pirm. S. Zabulio atidaromojo žodžio, N. Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis pradėjo programą duetais: Plaukia sau laivelis, Ir aš įsivilkčiau čigono rūbą — St. Šimkaus.

Toliau B. Prapuolenis vienas dainavo vokiečių klasiko Fr. Schuberto tris dainas. Po jo sekė Nerijos Linkevičiūtės solo dainos, vokiečių kalba.

Po trumpos pertraukos tęsėsi programos antroji dalis. Ir vėl nuskambėjo N. Linkevičiūtės ir B. Prapuolenio duetai: Broluželis žirgelį balnojo — harm. V. Paltavičiaus: Svoteli, ridilio, harm. J. Basinsko. Putinas žydėjo — V. Kairiūkščio, Cibi ribi ožys — A. Račiūno.

Vėl N. Linkevičiūtės solo: Lauksiu tavęs ateinant — horm. A. Raudonikio, Anksti rytą atsikėliau, harm. K. V. Banaičio, Mačiutės dvarely ir Rūta žalioji — harm. V. Klovos, Oi nėra niekur — K. V. Banaičio.

Pabaigoje, nuaidėjo abiejų dainininkų duetai: Lauksiu tavęs ateinant — A. Raudonikio, Ar ateisi, Tu mylėk, Prisiminki, visi G. Gudauskienės.

Publika solistams buvo labai dėkinga. Ilgiausioms ovacijoms ir bisams nebuvo galo. Solistai dalimis pakartojo ir dainavo priedo. Teks gražus ir liet. koncertas gal buvo pirmą kartą mūsų padangėje. Nepaprastai gražios ir žavios buvo solo dainos, bet duetai labiausiai visus patraukė. Koncertas dar ilgai pasiliks visų atmintyje.

Sol. N. Linkevičiūtei įteikė baltų gėlių puokštę, o sol. B. Prapuoleniui ir akomp. E. Cibui prisegtos gėlės. Apyl. pirm. S. Zabulis — šiltai padėkojo.

Jaukiai papuošta salė buvo pilna dalyvių. Atvyko svečių iš Chicagos, Philadelphijos, Conn. apygardos. Buvo ir jaunimo. Koncerte dalyvavo prof. V. Marijošius ir žmona. Po gražiai pavykusio koncerto vieni šoko, grojant Terry-Martin orkestrui, kiti vaišinosi ir laimėjimais džiaugėsi. Dovanas aukojo: A. Kuprys, S. Čiurlienė, ir LB apyl. valdyba. Bufetą tvarkė D. Banevičienė, padėjo Stefa Radziulienė, B. Zabulienė K. Raškevičienė, S. Banevičiūtė, E. Minukienė ir kt. Daug ponių aukojo ir paruošė valgius.

Didelę darbo naštą atliko pirm. S. Zabulis, V. Raškevičius, M. Banevičius, K. Tijūnėlis surinko aukas ir kiti, programos knygutes. LB apyl. valdyba visiems dėkoja. M. P.

Agr. A. Duoblienė (kairėje), B. Brazdžionis ir V. Žemaitienė, išpildę programą Lietuvio sodybos Chicagoje pažmonio metu
Nuotr. M. Nagio

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.

PRANEŠIMAS

Per visus praėjusius metus DRAUGO administracija ruošėsi prie didelių techniškų pagerinimų spausdinime ir dienraščio išvaizdoje. Dėl įvairių ir visiems žinomų priežasčių DRAUGO administracija yra priversta pakelti dienraščio kainą.

Nuo š. m. gruodžio 1 dienos DRAUGO kaina bus tokia:

	metams	6 mėn.	3 mėn.
Chicago ir Cook apskr.	$33.00	$19.00	$15.00
Kanadoje	33.00	19.00	15.00
Kitur J.A.V.	31.00	18.00	13.00
Užsienyje	34.00	20.00	15.00
Savaitinis	25.00	15.00	9.00

Kasdieninė DRAUGO laida 20 centų;
šeštadieninis su priedu 25 centai.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

Tel. PR 8-3229
DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
2858 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.

Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004.
DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Avenue
Val.: pirmad., antrad. ir ketvirtad. 6 iki 7:30 val. vakaro
Šeštad. nuo 1 iki 3 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso telef. WA 5-2670
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
VAL.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00 val. popiet, treč ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Radoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val.: pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
valandos pagal susitarimą.

Rezid. tel. — GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti: MI 2-0001.

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — RE 3-5803
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — PR 8-2220
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3944 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. JUCAS
DERMATOLOGIJA — CHIRURGIJA
6314 No. Western Avenue
1002 No. Western Avenue
Tel. atsakoma 12 valandų
489-4441 — 561-4605

Įstaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
BENDROJI MEDICINA
1407 S. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7
Ketvirtad. tred. ir šešt.

Tel. ofiso ir buto; OLympic 2-4158
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
2925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. popiet ir 7-8 val. vak. Treč. ir šeštad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue.
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-8801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

OPTICAL STUDIO
VIOLETA KAROSAITĖ
7051 So. Washtenaw. Tel. 778-6768
Pritaikomi akiniai pagal gydytojų receptus.
Didelis akinių rėmų pasirinkimas
Val.: pirm., antr., penkt. 10-5:30
Ketv. 1-8 v. vak. Šešt. 10-4 v. p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

Telef. — 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 No. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5165
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet ir ketv. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-8545

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS
Adresas 4255 W. 63rd Street
Ofiso telef. RE 5-4410
Rezidencijos telef. GR 6-0617
Ofiso val.: pirmad. ir ketvirtad. nuo 1:00 ligi 3:00 val. popiet

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223
Ofiso val.: pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2-4 val. ir 6-8 v. vak. Šešt. 2-4 p. p. ir kitu laiku susitarus

Ofiso tel. HE 4-2128, namų GI 8-6139
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

Ofiso tel. 586-3168; namų 636-4860
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6234 S. Narragansett Ave.
Val. pirm. antr., ketv. ir penkt.: 2-7
šeštadieniais pagal susitarimą

Dr. Jonas G. BYLA-BYLAITIS
GALVOS IR STUBURO LIGOS
2858 W. 63rd St.
Chicago, Ill. 60629
Tel. 476-3400
Valandos pagal susitarimą

Advokatai
CHARLES P. KAL & ASSOCIATES
Of. tel. 776-5162; rez. 737-5047
2649 W. 63rd St., Chicago, Ill.
Darbo val. nuo 9 iki 5 val. vak.
Trečiadieniais uždaryta
Šeštad. atdara pusę dienos
Mes duodame įvairius teisinius patarimus.

WINDERS MEDICAL ARTS.
3213 W. 63rd Street
Tel. WA 5 - 4787
PRISTATYMAS NEMOKAMAI
Mes pateleforuosim jūsų gydytojui

Lygios teisės ir

NELYGUS TRAKTAVIMAS

Pavergtųjų tautų savaitės proga "Chicago Tribune" dienraštyje buvo iškelta, kad prez. Carteris vengia akcentuoti pavergtųjų reikalus. Straipsnio autorius, JAV kongr. iš Illinois Robert Michel parašė, kad prez. Carteris pavergtųjų tautų savaitės proga niekur neužsiminė pavergtųjų reikalų. Esą: "Gėda administracijai ir komunikacijos įstaigoms, kad tokia proklamacija buvo paskelbta taip nerūpestingai, vėlai ir taip nieko nepasakanti". Ir vėliau spaudoje buvo prisimintas naujosios vyriausybės pasyvumas ir neryžtingumas, net baimė. Dažnai tvirtinama, kad ne tik Sovietų Rusijoje pažeidžiamos žmogaus teisės, bet ir Lotynų Amerikoje. Tuo reikalu kongr. Michel taria: "Kai kurie sako, kad prezidentas privalo būti pastovus savo užimtoje žmogaus teisių pozicijoje ir turi lygiai smarkiai ir dažnai smerkti žmogaus teisių pažeidimus ir draugiškose valstybėse, kaip ir komunistiniuose kraštuose. Tai absurdas. Suimk į vieną Pietų Amerikos kraštų, Pietų Korėjos ir visų kitų nekomunistinių valstybių laisvės pažeidimus ir nebūtų nė dulkių prieš tai, ką kentėjo ir tebekenčia komunizmo aukos Rytų Europoje, Kambodijoje ir Pietų Vietname".

*

Nukreipiant tiesioginį žvilgsnį nuo žmonių persekiojimo Sov. Rusijoje į kitus kraštus, norima sulyginti tuos kraštus su Sov. Rusija, esą, žmogaus teisės visur laužomos. Tuo pasinaudodami komunistai jau šaukia, kad niekur nėra taip paneigtos žmogaus teisės, kaip Amerikoje. Tuo reikalu lietuvių kilmės amerikietis Pilipas Bonoskis išspausdino liepos 23 d. "Tiesos" numeryje straipsnį apie Ameriką ir jame rašo, kad nevertai buvo iškeltas žmogaus teisių reikalas. "Tai buvę padarytą norint pakenkti įtempimo (detentės) politikai arba net visai ją suniekinti".

Teigti, kad ir kituose kraštuose pažeidžiamos žmogaus teisės yra nesusipratimas. "Potomac" žurnale rašoma, kad "Lotynų Amerika negrobia svetimų kraštų, neterorizuoja užgrobtų kraštų gyventojų, toli gražu tuose kraštuose režimas nėra toks žiaurus kaip Sov. Rusijoj, Kambodijoj ar Kuboj. Esą, jei prez. Carteris mano, kad prieš komunistus kovojančios Čilė, Argentina, Brazilija ar Urugvajus yra ne demokratinės, tada ar sutiktų prezidentas, kad šie kraštai taptų Maskvos priemiesčiais, kaip jau yra atsitikę su Kuba. Pagaliau juk tuose kraštuose kelia nerimą, veda vadinamą tautų išlaisvinimo kovą komunistai ir taip iššaukia ir teisių suvaržymus. Juk nei Brazilijoj, nei Argentinoj, nei Čilėj, nei kituose kraštuose nepersekiojamas žmogus už tikėjimą, jis gali vaikus leisti į kokią nori mokyklą, gyventojai turi kultūrinę laisvę.

*

Prez. Carteris suvaržė, karinę pagalbą Čilei, Brazilijai, Argentinai, nes ten pažeidžiamos žmogaus teisės, bet nieko neužsimena apie Sov. Rusiją, kad ši Vakarams skolinga net 40 bil. dol. Prezidentas paspaudė Vakarų Vokietiją, kad ji neduotų atominio reaktoriaus Brazilijai, taip sustabdydamas ekonominį vystymąsi tikrai Amerikai draugiškam kraštui, kai tuo tarpu Sov. Rusijai parduodamos brangiausios ir tiksliausios mašinos.

Prezidentas sakosi atitrauks JAV pajėgas iš Pietų Korėjos, nors gerai žino, kad po atitraukimo kraštą ištiks toks likimas, koks ištiko Vietnamą.

Vengdamas atominio išplėtimo prezidentas sustabdė kai kurių medžiagų pardavimą Ispanijai, Brazilijai, Tautinei Kinijai, Pietų Korėjai, Pietų Afrikai ir kt., kad šie nepasigamintų atominės bombos, tačiau nieko nesirūpino ką daryti, kai atominių bombų Sov. Rusija turi ištisus arsenalus.

Prez. Carteris tik paskelbęs apie žmogaus teisių svarbą, pradėjo ieškoti santykių atnaujinimo su Kuba, o tuo tarpu Kuboje kaip tik yra labiau paneigtos žmogaus teisės, negu bet kur kitur Lotynų Amerikoje. Siekiama pagerinti santykius su kom. Kinija, tam tikslui paaukojant Taivaną, bet niekur taip nėra paneigtos teisės, kaip kom. Kinijoj. Prez. Carteris siuntė delegaciją į Vietnamą ir dar ne tuščiomis rankomis, su 400,000 dol. pagalba, o ar ten nėra paneigtos žmogaus teisės.

*

"Chicago Tribune" paskelbė įsidėmėtiną vedamąjį "Vietnamas Jungtinės Tautos ir Kinija". Jame rašoma, kad iš Jungtinių Tautų be jokio gailesčio buvo išmestas niekam blogo nepadaręs Taivanas, o priimtas Vietnamas. **Taivanas yra kraštas, kuris geriausiai ir tvarkingiausiai išnaudojo Amerikos pagalbą, o Vietnamas yra kraštas, kur žmogaus teisės yra totaliai paneigtos.** Taivanas, turįs 17 mil. gyventojų, daugiau, negu turi daugelis J. Tautų narių, buvo išmestas. Esą negali būti dviejų Kinijų, bet Jungt. Tautose yra Baltarusija ir Ukraina, Sov. Rusijos pavergti kraštai. Bet didžiausias skirtumas yra todėl, kad Ukraina ir Baltarusija balsuoja kaip nori Maskva, o Taivanas, balsuotų ne kaip nori Pekinas, bet taip, kaip jis pats nori.

Visi tie faktai, kaip tik ir prisimenami vykstant Belgrado konferencijai. Nedaug mes galime ką padėti, bet turime prisiminti, koks nelygus mastas yra taikomas vieniems ir kitiems. Vis tai žmogaus teisių vardu. Tačiau tuo pretekstu pasinaudodami galime reikalauti paleisti politinius kalinius, reikalauti, kad būtų sumažinta priespauda pavergtoj Lietuvoj, kad vaikai nebūtų terorizuojami vien už tai, kad lanko bažnyčią. Ir neturime nustoti veikti, nes tam mes čia likimo buvom atmesti.

A.B.

LENKIJOJE AUGA PASIPRIEŠINIMAS KOMUNISTAMS

Stiprus spaudimas viduje ir užsieny privertė paleisti suimtuosius

BR. AUŠROTAS

Lenkija, galimas dalykas, yra neparankiausias ir sunkiausiai suvaldomas Sovietų Rusijos satelitas. Nežiūrint to fakto, armija prosovietinių batlaižių stengiasi liaudį laikyti po sovietiniu batu. Lenkiškasis satelitas, ne kartą iškrypdamas iš jam nustatytos orbitos, paliko kruvinų streikų dėmes 1957 m. VI. 28 — 29 Poznanėje, 1968 m. Varšuvoje (šviesuomenės subruzdimas), 1970 m. gruody ir vėl 1976 m. biržely.

Gomulka ir Gierekas

1970 m. streikai ir riaušės nuvertė Vl. Gomulką, vieton jo įkeldami ne geresnį Edvard Giereką. Pabrėžtina, kad visi streikai ir nesusipratimai tarp valdančiųjų ir dirbančiųjų kildavo tik dėl vienos priežastie: per daug blogo gyvenimo ir dirbančiųjų eksploatacijos.

Visi bolševikinės eros "sukilimai" prieš valdžią būdavo dirbančiųjų nevykusiai organizuoti, taip sakant, spontaniški. Jie pirmieji, nepadedami šviesuomenės, pakėlė kumštį prieš komunistus. Tačiau po 1976 m. birželio darbininkų riaušių ir streikų, Ursus ir Radom įmonėse, dirbantieji neliko vieni: pagalbos ranką jiems ištiesė krašto išprususi šviesuomenė. Ir taip po abiejų grupių vieningų pastangų daugelis suimtųjų po 1976 m. birželio streikų ir riaušių yra paleisti iš kalėjimų. Tačiau, nors ir laisvi, jie negali gauti jokio darbo, nes tik valdžia turi teisę duoti darbą žmogui viską kontroliuojančioje valstybėje.

Lenkų nusikaltimai

Šiuo metu, kaip rašo "Human Events" savaitraštis savo X. 1 laidoje, Paryžiuje veikiantis "Tarptautinis komitetas prieš priespaudą" yra surinkęs gausią kaltinamąją medžiagą prieš Lenkijos vyriausybę už 1976 m. birželio mėn. įvykdytus nusikaltimus prieš krašto dirbančiuosius. Visą dokumentinę medžiagą Paryžiuje esančiam komitetui siunčia "Lenkijos komitetas dirbantiesiems apginti". Pagal Lenkijos komiteto į Prancūziją pasiųstą medžiagą "į 1976 m. birželio 25 d. streikus Lenkijos vyriausybė reagavusi pamišusiais žiaurumais, kuriuos tegalima palyginti su baisiojo Stalino žiaurybėmis".

Ursus mieste, rašoma viename pranešime, neseniai paskelbtame laisvojo pasaulio spaudoje, traktorių įmonės darbininkai, protestuodami prieš kainų pakėlimą maisto produktams, pranešė administracijai ,kad jie išeina į streiką. Kai įmonės vadovybė atsisakė su jais tartis, tada dirbantieji nutraukė — užblokavo netoliese esančią tarptautinio susisiekimo geležinkelio liniją. Ir tą pat dieną 8 val. vak. Edvard Gierek pranešė per vyriausybės radiją, kad kainų pakėlimas maisto produktams yra atšaukiamas. Išgirdę šią žinią, laimingi pasiekę savo tikslą, kad kainos lieka senosios, dirbantieji skirstėsi į namus. Ir kaip tik tuo metu milicija, lyg pasiutę šunes, stiklinėmis granatomis, ašarinėmis bombomis, šautuvų buožėmis užpuolė grįžtančiuosius į namus. Apie 200 asmenų buvo suimta ir po arešto jie buvę mušami ligi sąmonės nustojimo. Inkvizicinėmis priemonėmis iš suimtųjų buvo išgaunami prisipažinimai. Sekančiomis dienomis sekę teismai nusikaltusius režimui baudė kalėjimu ir priverčiamojo darbo bausmėmis. Apie 500 dirbančiųjų buvę išmesti į gatvę, negalėdami niekur susirasti kitą užsiėmimą.

Dar žiauriau buvę atsiskaityta su dirbančiais Radome, prie kurių streiko prisidėjo visuomenė ir studentija. Kai kurie partiečiai viešai degino kom. partijos korteles, kiti išplėšę sandėlius išsidalino eksportui skirtus kumpius.

Komunistų kerštas

Tačiau tą patį vakarą alkoholiu apsvaiginta milicija įvykdė atsikeršinimą prieš savo žmones: 17 asmenų buvo užmušta ir apie 200 suimta. Vienas kunigas, teikęs paskutinius sakramentus sužeistajam, buvo užmuštas. Suimtieji buvo baudžiami ligi 10 metų kalėjimo.

Tačiau šios vyriausybės vykdytos žiaurybės neliko užmirštos: jau 1976. IX. 23 buvo sudarytas "Darbininkams ginti komitetas". Į jį įstojo rašytojai, teisininkai, mikslininkai, profesoriai ir kiti šviesuoliai. Už prisidėjimą prie šio komiteto daugelis jo narių neteko darbo, o kiti buvo tampomi timus.

Šios kovos metu inteligentų pastangos buvo sustiprintos dirbančiųjų, kurie padėjo komitetui finansiškai ir rašydami prašymus vyriausybei. Taip pvz., 1976 m. gruody apie 1000 Ursus miesto dirbančiųjų pasirašė prašymą E. Gierekui, kad jų bendradarbiai būtų sugrąžinti į įmonę.

Londono "Economist" 1976. XI. 13, rašydamas apie Lenkijoje vykusius neramumus, pastebėjo, kad " apie 20,000 darbininkų neteko duonos ryšium su 1976 m. birželio mėn. streikais".

Darbininkams užjaučiančių balsas buvo išgirstas ir Vakaruose: jiems į pagalbą atskubėjo vakariečių profesinės sąjungos ir žinomi rašytojai kaip Heinrich Boell, Eugene Ionesco, Jean-Paul Sartre ir kiti. Taip pat ir 137 JAV intelektualai pasirašė Lenkijos vyriausybei protesto laišką. Ir taip įkalintieji "kengūrinių teismų" darbininkai tapo laisvais, bet be darbo. Šiuo metu "Darbininkų gynybos komitetas" reikalauja, kad '1976 m. birželio valdžios nusikaltimams ištirti būtų sudaryta speciali parlamento komisija". Tai būtų didelis laimėjimas dirbančiųjų teisėms apginti net ir ateityje.

Š. m. gruodžio 1 d.prezidentas J. Carteris lankysis Lenkijoje. Reikia tikėtis, kad jo apsilankymas sustiprins lenkų viltis, kad JAV prezidentas vis dar tebeneša pavergtiesiems laisvės švyturį. Ir tai gali turėti įtakos ne tik Lenkijai, bet ir pavergtiesiems Baltijos kraštams.

Lenkijos kardinolas Višinskis

dytojui papirkti, kaip juos iššvaistė, išleido visokiems pirkiniams, kaip paskui ėmė jos vengti, susitikusi gatvėj, bėgdavo, nejsileisdavo į namus, net koliojo.. Visa laimė, kad tūkstančio rublių paskola buvo apiforminta notarinėj kontoroj, kad buvo liudininkų, kurie tą patvirtino.

Teismas visiškai įrodė Saulės Minosian suktybes ir paskyrė jai bausmą. Per penkerius metus pataisos darbų kolonijoje Saulė Minosian galės gerai apgalvoti savo veiksmus ir pasitaisyti, o jeigu nepasitaisys — juo blogiau jai pačiai.

Sukčiavimai, parazitinis gyvenimo būdas priešingi mūsų visuomenei. Tačiau panašių reiškinių vis dar yra. Vieni pardavinėja neturimas mašinas, kiti butus, treti pelningus postus", baigia savo skundą "Šluota" nepaaiškindama kaip žmogus turi gyventi, kai nėra buto.

SOVIETŲ ŠNIPINĖJIMO VORATINKLIS

Jis suregztas iš trumpųjų radijo bangų

B. JABLONSKIS

Spauda yra kelis kartus rašiusi apie Sovietų ambasadų ir konsulatų apraizgytus įvairiomis antenomis stogus. Šios antenos tarnauja ne vien ryšiams palaikyti su Maskva, bet ir trumpųjų bangų šnipinėjimo priemonėms, kurios suteikia galimybę JAV aukštų pareigūnų, politikų ir mokslininkų, dirbančių prie technoiogijos, telefoninių pasikalbėjimų pasiklausyti.

Sen. Danielius P. Moynihanas žurnalistui J. Cary nusiskundė, kad Sovietai šias priemones plačiai naudoja ir sudaro pavojų pažangiems kompiuteriams ir technologijai. Buvusios vyriausybės ir kongreso kamitetai seniai žinojo, kad naudojamos trumpos bangos žvalgybai, bet nei vyriausybė, nei komitetai nieko nedarė šiai veiklai sutramdyti. Savo teigimui patvirtinti senatorius priminė Rockefellerio komisijos tyrinėjimų pranešimą apie Sovietų veiklą trumpomis bangomis. Rockefelleris buvo pasiryžęs į savo pranešimą įrašyti JAV žvalgybos duomenis apie Sovietų elektroninį šnipinėjimą, bet prez. Fordas neleido.

Tuo tarpu Sovietų žvalgybos agentai laisvai naudojasi JAV demokratijos silpnybėmis ir detentės palankumu. Nesivaržydami naudoja trumpųjų bangų priemones JAV gyvenimo raidai sekti. Washingtonas apie Sovietų agentų veiklą tyli. Tyli spauda ir žinių tarnybos, kurios JAV draustinas paslaptis visada pasiryžusios paskelbti. Nepaisoną bausmės ar atleidimo iš darbo.

Šitoks Sovietų šnipinėjimo būdas nėra naujas veiksnys, nes jau keleri metai atakuoja JAV ambasadą Maskvoje trumpomis bangomis. Kai jokie protestai nepadėjo, teko langus apdengti tinkleliais, nepraleidžiančiais trumpų bangų.

Štai kuriose JAV vietose veikia Sovietų šnipinėjimo priemonės: Washingtono ambasadoje, JT sovietų įstaigoje, Long Island Bronx ir Marylande. Nauja stotis pradės veikti, kai Sovietai pastatys netoli Marylando ant Alto aukštumos naujus pastatus. Ši aukštuma yra šiaurvakariuose nuo Washingtono. Nuo šio pastato, kuris bus pastatytas aukščiausioje vietovėje, galės plėsti sekimą į tolimiausias JAV vietas.

Senatorius sako, kad 1971-72 prez. Nixonas ir jo mokslinis patarėjų komitetas, kurio narys ir jis pats buvo, žinojo, kad Sovietai tada užsiiminėjo trumpų bangų šnipinėjimo veikla. Tačiau nenorėjo savo ir Kissingerio pagimdytai detentei kenkti. Pasirinko nuolaidumo ir pataikavimo politiką.

Copley žinių tarnyba spėja, kad Sovietų žvalgybos surinktos žinios apie JAV ekonominę raidą padėjo Sovietams valiutos spekuliacijai tarptautinėje rinkoje. Be to, Sovietų žvalgybos taikinys yra Vakarų pasaulio pažangių valstybių ekonomija, valiuta, žemdirbystė ir vis tobulėjanti technologija. Šioms šakoms Sovietai skiria daugiausia dėmesio, nes dar toli atsilikę nuo Vakarų pažangos.

1972 m. Sovietai nupirko iš JAV labai pigia kaina 19 mil. tonų grūdų. Ši sandėrį paskubino jų žvalgyba, nes ji, pasiklausiusi JAV grūdų pirklių suvažiavimo svarstybų ir nuosprendžių, patyrė, kad yra didelis grūdų trūkumas pasaulyje. Reikia manyti, kad žinojo ir JAV pirkliai. Nepraleido Sovietų agentai žinių apie cukraus ir aukso kainų kilimą tarptautinėse rinkose. Tuo pasinaudojo Kremlius ir savo auksą tik tada pardavė, kai jo kainos buvo aukštos. O cukrų pirko, kai jos krito.

Sen. Moynihanas nuogąstauja, kad iš Sovietų Sąjungos JAV žvalgyba surenka mažai žinių ir tos pačios nėra vertos dėmesio. Jis sako, ar gaunamus iš Sovietų trupinius galima lyginti su Sovietų žvalgybos gabalais, kurie surenkami iš JAV gyvenimo raidos. Senatorius nesupranta, kodėl JAV nesiima griežtų priemonių įžūlų šnipinėjimą pažaboti. Bijo, kad Sovietai gali griebtis atkirčio. Prieš ką Sovietai imsis atkirčio, jei JAV nenaudoja trumpųjų bangų sekimo Sovietų Sąjungoje. Nebent prieš erdvių satelitus, sako Moynihanas. Jei vyriausybė nieko nenuveikė šiuo reikalu ligi šiol, senatorius pasiryžęs pravesti kongrese įstatymą, kuris uždraustų trumpųjų bangų sekimo veiklą. Kai senatorius kurį laiką buvo JAV ambasadorius prie JT, jis nevengė Sovietų ir jų satelitų atstovams ne tik atvirai atsikirsti, bet ir kaltinti dėl jų žiauraus elgesio su savo ir kitų valstybių žmonėmis. Jis mano, kad jo per paskutinius 20 metų pasakyta teisybė apie Sovietų ir satelitų režimą sudarė sąlygas prieš ją užvesti storiausią bylą.

Drąsūs atkirčiai ir atviros kalbos Jungtinėse Tautose Washingtonui buvo akstinas jį atleisti iš JT ambasadoriaus pareigų.

Spaudoj ir gyvenime

KAI TROKSTA BUTŲ

Komunistinė Vilniaus "Šluota" rašo:

"Įvairūs tamsūs sandėriai daromi slaptai. Ir vis dėlto yla iš maišo išlenda.

Vargšė Saulė Minosian, Vilniaus gyventoja, į šitą aplinkybę neatsižvelgė, ir tai buvo esminė jos klaida. Daug kombinacijų buvo padariusi, vis sausa išlikdavo, ir štai, galima sakyti, suklupo ant menkniekio.

Užėjo sykį į pramoninių prekių parduotuvę Komjaunimo gatvėje. Kažką lyg pirkti ketino, bet nepirko. Moterys lieka moterimis. Įsikalbėjo su pardavėja A. Radzevičiene. Žodis po žodžio — ši padejavo, kad buto neturinti, priversta nuomoti privatų, nes išsiskyrusi su vyru ir išėjusi iš namų.

Saulė Minosian iš karto suprato, kad rado auksinę antį, kuri, maitinama pa..nais, dės ir dės jai auksinius kiaušinius. Tai bent galima bus pagyventi! Iš karto tapo ta gerąja fėja, norinčia padėti Radzevičienei. O paskui atskleidė paslaptį: ji, Saulė Minosian, pirkusi namą, į kurį netrukus persikelsianti: lieka butas — trys kambariai; galinti tą butų palikti Radzevičienei, jai negaila, vis vien kažkam atiteksiąs; tik štai vienas keblumas — kaip ją priregistruoti? Bet nieko, ir šį stulpą galima apeiti: kelis šimtus valdytojui — kaip mat sutvarkysiąs: o butą perrašyti A. Radzevičienės vardu — vieni juokai, aštuoniolika metų josios tėvas dirba rajono vykdomajame komitete...

Kvailos išmonės, siūtos baltais siūlais, kurių tik naivuolis gali nepamatyti. Perspektyvų apakinta, nepamatė jų ir A. Radzevičienė.

Nepasakosime tolimesnių kolizijų ir peripetijų, kaip Saulė Minosian iš A. Radzevičienės pasiskolino tūkstantį rublių tariamam valdytojui papirkti, kaip juos iššvaistė, išleido visokiems pirkiniams, kaip paskui ėmė jos vengti, susitikusi gatvėj, bėgdavo, nejsileisdavo į namus, net koliojo.. Visa laimė, kad tūkstančio rublių paskola buvo apiforminta notarinėj kontoroj, kad buvo liudininkų, kurie tą patvirtino.

Teismas visiškai įrodė Saulės Minosian suktybes ir paskyrė jai bausmą. Per penkerius metus pataisos darbų kolonijoje Saulė Minosian galės gerai apgalvoti savo veiksmus ir pasitaisyti, o jeigu nepasitaisys — juo blogiau jai pačiai.

Sukčiavimai, parazitinis gyvenimo būdas priešingi mūsų visuomenei. Tačiau panašių reiškinių vis dar yra. Vieni pardavinėja neturimas mašinas, kiti butus, treti pelningus postus", baigia savo skundą "Šluota" nepaaiškindama kaip žmogus turi gyventi, kai nėra buto.

TARP GYVENIMO IR MIRTIES

ZENONAS STABAKALNIS

10

Netrukus jie vėl žygiavo tolyn į Šiluvą kvepiančiais pušynais, keliaujančių žmonių srovėje. Pagaliau miškas baigėsi ir tolumoje pasirodė balta keturkampė koplyčia netoli didelės bažnyčios. Keliaujančių piligrimų veiduose matėsi susijaudinimas. Vieni žegnojosi ir tyliai meldėsi. Kiti atsiklaupę meldėsi. Kai kurie net keliais toliau ėjo. Daugelis nešėsi širdyje kokį nors skausmą ar rūpestį Marijai išsakyti. Visi buvo reikalingi kurios nors pagalbos. Trapi žmogiškoji dalia...

Nors ir daug kartų čia keliauta, tačiau šis priartėjimas Karužą veikia kažkaip ypatingai. Jis jau yra padaręs savo gyvenimo posūkį — ruoštis ypatingai Dievo tarnybai. Tas įvyko taip netikėtai, lyg kieno ranka būtų iš pašalės viską surikiavusi. Norėjo dėkoti ir daug ko prašyti.

Kaip ir pats sau kalbėdamas, jis pradėjo aiškinti sesutei:

— Argi yra buvę didesnių įvykių mūsų krašto istorijoje, kaip šis Marijos aplankymas mūsų tėvynės, ir taip netoli mūsų tėviškės. Dievas leido jai nužengti ant mūsų laukų, prabilti į mūsų žmones mūsų kalba. Tačiau Marija buvusi liūdna. Ji verkusi, kūdikėlį laikydama ant savo rankų. Verkė ant ganyklų akmens stovėdama, kad čia anksčiau yra buvusi bažnyčia ir jos Dieviškasis Sūnus buvo garbinamas, o dabar viskas sunaikinta ir gyvulių ganyklomis paversta. Ji parodė, kur reikia kasti ir žemėje rasti paslėptus liturginius dalykus čia buvusios bažnyčios. Aš norėčiau būti tokioje tarnyboje ir dirbti tai, kas šluostytų jos ašaras ir ją tik džiugintų, — užbaigė jis tyliai.

Šiluvą pasiekė laiku. Jie atėjo šventės pradžios iškilmėms. Galėjo dar šiek tiek pailsėti, palapinių užkandinėse pavalgyti ir laiku nusipirkti bilietus nakvynių namuose. Šiluva jiems gerai yra žinoma. Jis prisimena, kaip vieną naktį jis yra miegojęs ant savo vežimo, ten prie šventoriaus sienos pastatyto. Vienoje šventoriaus klausykloje po didžiuliais klevais abu atliko laiku išpažintį ir dar suspėjo užimti gerą vietą bažnyčioje.

Vakaro pamaldoms vadovavo senukas žilas kunigas. Jis labai derinosi su tais senais išblukusiais liturginiais rūbais, kuriais vilkėjo. Jie vos laikėsi, daug kartų taisyti, ir tik tos didžiosios šventės pradėjimo iškilmėms dar panaudojami ir vėliau saugomi, kaip didžiausia brangenybė kartu su kitais, kurie tūnojo aštuoniasdešimts metų žemėje užkasti ir Marijos pirštu žmonėms parodyti.

Po vakaro iškilmių jie susitarė dalyvauti ankstyvosiose Mišiose apsireiškimo koplyčioje, saulei tekant. Kaip miela yra ten, ypač saulės patekėjimo metu.

Koplyčios altorius yra ant to didžiulio ganyklų akmens, ant kurio Marija yra stovėjusi. Daugelio nubučiuotas ir nuglostytas, stovi jis jau kelis šimtmečius, kaip Dievo malonių simbolis.

Nors ir taip anksti, bet žmonių — jau didelės minios. Einant prie šventos Komunijos, ji nenori būti žmonių atskirta. Tvirtai įsikabino į Antano ranką ir ėjo nušvitusiu veidu, būtinai greta. Ji ir meldžiasi tik už jį. Jai pasidarė jo taip gaila... Ji jaučia, kad jo pasirinktas gyvenimo kelias, nors ir labai kilnus, asmeniškai jam bus sunkus. Jai gaila, kodėl ji nebuvusi jam švelnesnė. Dabar jai atrodo, kad ji yra jį lyg ir nuskriaudsi.

Jis jau seniai yra pajutęs jos pasikeitimą ir buvo laimingas. Nepyko jis ant jos ir anksčiau. Gal tas tik padėjo susidaryti nuomonei apie moteris. Dabar jau jo kiti rūpesčiai, kitokie prašymai prie šio Marijos apsireiškimo akmens. Jis jau eina tiesiai prie esminio dalyko — šaukiasi Dievo, kad iš jo menko ir neverto padarytų sėkmingą Gerosios Žinios skelbėją. Jo mažamokslis tėvas tarp tiek pavojų ir sunkumų slaptai gabeno ir platino maldaknyges, o dabar yra jo pareiga dirbti, kad jie iš tų maldaknygių noriai melstųsi.

Grįžtant namo, ji vėl užsiminė klausimu:

—Ar tikrai Marija savo pasirodymo metu yra verkusi?

Jai pasidarė nesmagu, kad Marija turėjo dėl jų verkti. Čia jos Antanas jau teologo rimtumu atsakė:

—Taip liudininkų parodymuose yra užrašyta. Be to, ir kiekviena mūsų nuodėmė Jai susirūpinimą kelia.

Ji norėtų su juo dar daugiau ką tikėjimo klausimais pakalbėti. Taip mažai kur apie tai galima išgristi, su kuo pasitarti. Tačiau ji turi čia svarbių asmeniškų dalykų pakalbėti, tik nežino, kaip prie jų prieiti.

— Kada tu, Antanai, iš ten parvažiuosi? — paklausė po ilgesnio tylėjimo.

— To tai nežinau. Aš tik galėsiu truputį į tėviškę atvažiuoti. Šiaip ten gyvensiu visą laiką. Ten bus mano namai.

Dabar ji aiškiai suprato, kad jis palieka tėvų namus visam laikui. Jai pasidarė jo dar labiau gaila. Po ilgesnio tylėjimo ji tyliai pasakė:

— Tu, Antanai, man atleisk — aš tau buvau tokia negera...

(Bus daugiau)

Mūsų kolonijose

Lemont, Ill.

VISUOMENININKAS DR. J. BRIEDIS

Kaip jau buvo "Drauge" rašyta, dr. Juozo ir Kazimieros Briedžių sodyboje ir šįmet įvyko respublikonų partijos išvažiavimas. Ta proga šiek tiek apie patį dr. J. Briedį.

Dr. Juozas Briedis gimė 1912 m. rugsėjo 10 d. Biržų apskr., Nemunėlio Radviliškyje. Gimnaziją baigė 1930 m. Jurbarke. Buvo jau pradėjęs studijuoti teisę, bet vėliau perėjo studijuoti žemės ūkio mokslų. 1936 m. baigė žemės ūkio akademiją. Baigęs ją, buvo pašauktas kariuomenėn ir paskirtas į karo mokyklą. Ją baigęs 1938 m. buvo pakeltas į leitenanto laipsnį ir paleistas atsargon. Atlikęs karinę prievolę, buvo priimtas Žemės Ūkio ministerijon, instruktoriaus-referento pareigoms. Čia išdirbęs iki pasitraukimo į Vakarus.

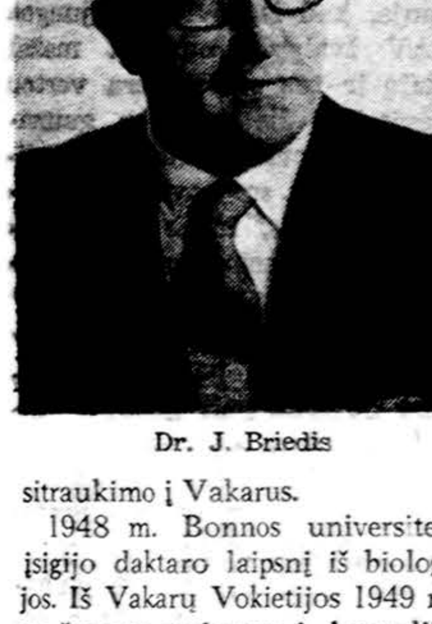

Dr. J. Briedis

1948 m. Bonnos universitete įsigijo daktaro laipsnį iš biologijos. Iš Vakarų Vokietijos 1949 m. su žmona emigravo į Australiją. Bet 1952 m. birželio 10 d. mamos broliui kun. Julijonui Korsakui (buvęs Kairių parapijos klebonu, dabar jau miręs) padedant, atvyko į JAV. 1954 m. pastoviai apsigyveno Lemonte. Visą laiką, iki išėjimo pensijon 1975 m., dirbo Chicagoje dažų laboratorijoje, chemiku.

Be šio nuolatinio darbo, dr. Juozas Briedis, Lemonte įsteigė, savo vardu pavadintą dažų gamyklą. Kiek vėliau tą gamyklą pardavė, bet ji veikia, Briedžio vardu, ir dabar. Po kurio laiko jis pradėjo verstis prekyba —pardavinėti nuosavybes (real estate broker). Išėjęs pensijon, dar vis patarnauja norintiems pirktis namus ar žemės sklypus.

Dr. Juozas Briedis yra didelių gabumų žmogus. Nuo pat vaikystės turėjęs didelį patraukimą prie muzikos ir dainavimo. Pas vietos vargonininką muz. Počių išmoko groti vargonais. Vėliau specialiai muzikos ir dainavimo meno mokėsi pas specialistus. Lietuvoje daug yra dirbęs šaulių eilėse. Yra buvęs būrio vadu, daug kur yra jaunimą suorganizavęs į chorus ir juos mokinęs dainas dainuoti.

Atvykęs į Lemontą tuoj įsitraukė į lituanistinės mokyklos ir Lietuvių bendruomenės veiklą. Be jokio atlyginimo yra penkis metus mokytojavęs. Yra buvęs Lemonto LB apylinkės valdybos nariu ir pirmininku.

Dr. Juozas Briedis dirbdamas LB stengėsi veikti taip, kad ji nebūtų tik maža parapinė draugija, bet būtų didelė, apimanti visus po pasaulį išsibarsčiusius lietuvius. Jis nori ne tik kelti lietuvių kultūringumą bei apsišvietimą —išmokslinimą, bet ir nori, kad lietuvių skaičius augtų, kad visi šio krašto gyventojai žinotų, kas yra lietuviai ir ko jie siekia. Matydamas, kad LB jau turi gana daug jaunesniosios kartos veikėjų, jiems užleido LB dirbtus darbus, bet pats su didele energija pradėjo dirbti Respublikonų partijoje. Čia Lemonte suorganizavo lietuvių skyrių ir jam vadovauja. Jis jau gerai pažįstamas amerikiečiams. Už veiklą jau buvo pagerbtas — atžymėjimais. Ir vietos amerikiečių spaudoje buvo gražiai aprašytas. Nemažas straipsnelis su užvardinimu "Lithuanian doctor gets political group honors".

Jis jau yra diskutavęs Lietuvos problemas su kongr. E. Derwinskiu, guber. F. Thompson ir kitais politikais.

Be šių darbų šiuo metu dr. Juozas Briedis dar noriai mokosi ir nori įsigyti diplomą iš muzikos Chicagos konservatorijoje.

NAUJOS PASTANGOS MŪSŲ MEDŽIAGINEI KULTŪRAI KELTI

Tarp įvairių elementų, būtinų išeivijos tautinei gyvybei palaikyti, galime suminėti tarpasmeninių ryšių mezgimą ir produktyvųjį veiklumą. Be tarpasmeninių ryšių iš atskirų individų masės nesusilydys reikšminga bendruomenė. O be produktyvaus veiklumo nebus išnaudoti bendruomenės resursai kultūrinių apraiškų kūrybai.

Šios minties vedami, keturi jauni Bostono lietuviai — Gintaras Karosas, Mykolas Drunga, Norbertas Lingertaitis ir Rimas Manomaitis — neseniai sukūrė naują junginį, vardu Baltic Enterprises. Tai šviežia ir ambicinga pastanga medžiaginės kultūros apraiškų registracijos, produkcijos ir distribucijos skatinimo pagrindu megzti naujus ryšius tarp plačiausių Šiaurės Amerikos lietuvijos sluoksnių.

Pirmasis Baltic Enterprises organizacijos uždavinys — užregistruoti visą Šiaurės Amerikoj vykstančią bet kurio lietuviško sukirpimo ar lietuviško turinio daiktų gamybą. Kitaip tariant, siekiama sudaryti visų šiandien gaminamų ar rinkoj tebesančių mūsų medžiaginės kultūros apraiškų kartoteką. O tos apraiškos suprantamos kuo plačiausiai: nuo knygų, plokštelių ir magnetofoninių juostelių iki tautodailės darbų, papuošalų, dirbinių ir šiaip įvairiausių lietuviškais motyvais paženklintų vartojimo, dekoravimo ir reklamos reikmenų.

Šitokia šiandieninio mūsų medžiaginės kultūros stovio dokumentacija — didelė talka dabarties bei ateities išeivijos istorikui, tautotyrininkui. Tai ir esamųjų mūsų archyvinių bei bibliografinių institucijų pastangų parėmimas ir papildymas.

Tačiau Baltic Enterprises steigėjams rūpi ne tik lietuviškojon kultūron įeinančios mūsų medžiaginės kūrybos užfiksavimas, bet ir jos skatinimas bei platinimas. Čia į pagalbą ateina milžiniška ir ligšiol neišnaudota lietuviškiems gaminiams rinka.

Ta rinka yra žymiai platesnė už aktyviąją, organizuotąją išeiviją, už mūsų, galima sakyti, daugiausiai išeiviškos parapijos ribas. Ji apima visus tuos 402,846 lietuvius, kurie pagal oficialųjį 1960 m. surašymą gyveno JAVėse, toli nuo mūsų visuomeninio krutėjimo branduolio. Ši daugiatūkstantinė lietuvių masė, nebemokanti ar niekada ir nemokėjusi lietuvių kalbos, bet tebejaučianti savo praeičiai pakankamai sentimentų, kad į surašinėtojo klausimą — kokios esate tautybės? — atsakytų "Lithuanian" — yra tiesiog atskiras pasaulis, kurio resursais bei pageidavimais mes, organizuotieji išeiviai, kol kas dar nesame giliau susidomėję.

Jei tuo susidomėtume, patirtume, kad tas pasaulis — tai žmonės, trokšte ištroškę lietuviškai — angliško žodyno, kalbos ir istorijos vadovėlio, dainorėlio, plokštelių, tautinių juostų, drabužių, lėlių, gintaro, lietuviškų atvirukų, vyčių, vėliavėlių, bet ko ir visko, kas tik pirštu prikišamai rodytų ir šauktų apie jų "Lithuanian heritage", kas stiprintų jų pažinimą ir prisirišimą prie krašto, kurio jie niekad nematę, bet kurio aidai giliausiai atskamba jų sąmonėje.

Šitoji mažai mūsų tepažįstamoji "Amerikos Lietuva" gyvena didžiuliuose vasariniuose piknikuose, Naujojoj Anglijoj ar Pennsylvanijoj sutraukiančiuose tūkstantinius būrius, nuošaliose "senamerikiečių" kolonijose, į kurias neprasiskverbia "dypukiškasis" mūsų žodis.

Apie tai šią vasarą ne juokais patyrė Gintaras Karosas, Rimas Manomaitis ir kiti mūsų jaunimo vadovai, plačiai keliavę po Ameriką platindami "Bridges" ir dirbdami lietuviškai reprezentacinį darbą. Beieškodami Kalifornijoj, Texase, Floridoj, Nebraskoj ir Pennsylvanijoj lietuvybės pėdsakų, jie atrado lietaus ištroškusias lietuvybės upes. To lietaus apsčiai parūpinti ir bus vienas kertinių Baltic Enterprises bendrovės uždavinių.

Pagyvindami lietuviškų vertybių ir reikmenų gamybą ir platinimą, Baltic Enterprises jaunieji vyrai (ir moterys) prisidės prie lietuvių kultūrinės veiklos kiekybinio lygio pakėlimo. Tuo pačiu jie kurs ir stiprins ryšį tarp įvairių jau minėtosios "Amerikos Lietuvos" elementų. Pirmiausia, visų Šiaurės Amerikos pločiu bei ilgiu kurs ryšį tarp tų, kurie dirba lietuviškus gaminius, ir tų, kurie nori jų įsigyti. Antra, susipažinimo vienų su kitų darbais bei laisvos, pažangą skatinančios savitarpinės konkurencijos pagrindu kurs ryšį tarp pačių lietuviškųjų prekių gamintojų. Trečia, kultūros gėrybių dalinimosi pagrindu glaudžiau surišton lietuviškon šeimon burs paviršiumi "suamerikonėjusius" ir mūsų jau kai kieno "nurašytus" Amerikos lietuvių tūkstančius. Ar tai vis ne girtini ir ne remtini siekiai?

Baltic Enterprises vadovai iš mūsų visuomenės laukia pritarimo ir patarimų. Jie pasiruošę pasiteiravus suteikti platesnių informacijų, o ypač laukia bet kokios pagalbos iš tų, kurie sielojasi lietuviškosios medžiaginės kultūros vaisių gamyba bei platinimu. Organizacija pasiekiama šiuo adresu: Baltic Enterprises, P. O. Box 8241, Boston, Mass., 02114.

mdr.

SUSISIEKIMUI 36 MIL. DOL.

Miestų susisiekimo administracija Chicagai paskyrė arti 35 mil. dol., kad tą sumą panaudotų greito susisiekimo vagonams, kurių miestas numato pirkti 300.

PRIMINĖ LIETUVIUS

Dienraštis "Daily News" išspausdino St. Placek laišką, kuriame primenama, kad diskriminacijos yra patyrę ir įvairūs imigrantai, pvz. lietuviai, lenkai, italai ir kt.

AR TURITE ĮSIGIJĘ ŠIAS PLOKŠTELES?

VILIJA — Moterų kvartetas, direktorius L. Stukas, akomponuoja A. Maleski. Dainos — Kur gimsta padangė, Apynėlis, Vi motinėle, Rid rito, Už mėlynų marių, Piršliai, Kareivėliai ir kitos
Kaina $6.00

SUTEMŲ GARSAI — Vanda Stankienė. Orkestras ir trio — Bobby Christian. Svajonė, Joninių vabalėlis. Apkabink mane, Tik nežinau, Kas iš to ir kitos
Kaina $5.00

AR PAMENI.. — Vanda Stankienė. Orkestras Bobby Christian, muz. Vytautas Jančys. Neužmirštuolės. Ilgesys, Ar pameni, Sudiev, Sidabrinės naktys ir kitos pramoginės dainos.
Kaina $5.00

TĖVYNEI AUKOJAM — Lietuvių Meno ansamblis DAINAVA. Kur bėga Šešupė, Jūs berneliai apgavikai. Lietuviai esame mes gimę ir kitos. Diriguoja Stepas Sodeika.
Kaina $5.00

GARBĖ TAU, VIEŠPATIE — Lietuvių Meno ansamblis DAINAVA. Tyliąją naktį, Sveikas, Jėzau, gimusis, Linksmą giesmę mes užtrauksim, Malda žuvusiems ir kitos. Diriguoja Stepas Sodeika ir Algis Šimkus
Kaina $5.00

TĖVIŠKĖS NAMAI kantata — Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos choras. Lietuvio giesmė. Pradės aušrelė aušti, Mano protėvių žemė, Lietuvos himnas ir kitos. Dirigentas Bronius Budriūnas
Kaina $6.00

KUR LYGŪS LAUKAI — Šioje plokštelėje rasite: Tu, žeme gimta, Ko nerimsti tu, širdie, Kalnų sėkmė, Nebark manęs, Daina be galo ir įvairios kitos. Išleido "DAINA", Chicago.
Kaina $6.00

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629

Užsakant pridėti 50 centų už kiekvieną plokštelę persiuntimui. Illinois gyventojai taipgi moka 5% mokesčių. Užsakymams į Kanadą reikia pridėti po $1.75 pašto išlaidoms.

CLASSIFIED GUIDE

PROGOS — OPPORTUNITIES

WANTED DEALERS to install sprayed foam insulation in old & new buildings. Tremendous energy saver. Every home and building owner can use it, and can save up to 50% of their heating bills. We are the only manufacturer that trains how to install with on the Job training and by factory experienced installers. No fees of any kind. We are interested only in selling this foam insulation that we manufacture. Can be applied all year round. Write:

IMPERIAL COATINGS AND CHEMICALS
4041 Ridge Ave.,
Philadelphia, Pa. 19129
Mr. Warren — (215) 844-0706

MISCELLANEOUS

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95tn Street
Chicago, Illinois
Tel. — GA 4-8654

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.
COSMOS PARCELS EXPRESS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
3333 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: 925-2737 — 254-3320

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. — 376-1882 arba 376-5996

NAMŲ APŠILDYMAS
Taisau senus ir sudedu naujus pečius. Pigiai išvalau taipgi alyvinius ir perdirbu dėl dujų. Įdedu vandens šildytuvus. Kreiptis —
A. BANYS — Tel. 447-8806

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIJA NOREIKIENĖ
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Labai pageidaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.
2608 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629
TEL. — WA 5-2787

MOVING
SERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
TEL. — WA 5-8063

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. — GA 4-8654

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632, telef. 927-5980

TELEVIZIJOS
MIGLINAS TV
Spalvotos ir Paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.
MIGLINAS TV
Pardavimas ir Taisymas
2346 W. 69th St., tel. 776-1486

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

PARDAVIMUI

Turime apie 1500 "creosote blocks"-medinių plytų pardavimui už pigią kainą. Puikūs dėl išklojimo drėgnų sklepo ar darbo kambarių. Skambinkite tarp 10 v. ryto ir 2 v. popiet: telef. 585-9500.

NORI PIRKTI

Už prieinamą kainą pirktume 4 durų gerai užlaikytą automobilį. Skambint bet kuriuo metu 476-3803.

REAL ESTATE

PUIKIAME MIAMI BEACH RAJONE
Du blokai nuo vandenyno, savininkas parduoda 12 apartmentų namą. Geros pajamos ir gyvenimas kurorte. Virš 25% ant investmento. Įmokėti $45,000. Rašyti: P.O. Box 14494, N. Palm Beach, Florida 33408, U.S.A.

Labai erdvus 2-jų aukštų mūrinis 2 po 6 kamb.). Geros pajamos. Nauji kilimai, 2 maš. garažas. Marquette Pke.

Geras namas, dar geresnės pajamos. 3 butai ir biznis. Brighton Pke. Paskubėkite.

ŠIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
2951 W.63rd Street — 436-7878

M. L. S.
MARQUETTE PARKE IR PIETVAKARIUOSE
Turime namų saotraukas.
Budraitis Realty Co.
DRAUDIMAI ĮVAIRIŲ RŪŠIŲ
BUTŲ NUOMAVIMAS
Parinksime nuomininkus.
4243 W. 63rd St., tel. 767-0600.

IMKITE BE BAIMES
Tvirtas 2-jų butų mūro namas. 2 atskiri šildymai, aluminum langai. Didelis garažas. Labai gera vieta. $31,900.
Didelis mūro bungalow ant plataus sklypo. Gazu šildymas. Marquette Pke. $25,750.00.
10 butų tvarkingas mūro namas, apie $22,000 metinių pajamų, naujas stogas, gazu šildymas ir elektra. Marquette Pke. Pinigingam pirkėjui kaina — tai atradimas.
Dviejų butų, gelsvų plytų, 18 metų modernus namas ir ekstra didelis mūro garažas. Įrengtas, beveik trečias butas, gražiam beismonte, daug kitų priedų. Greit galima užimti — vertas $60,000.
Biznio prekybai, restoranui ar ofisui, didelis patogus namas ant plataus sklypo Marquette Pke. $42,900.
Gražus platus sklypas ir garažas Marquette Pke. Vertingas pirkėjui.

Valdis Real Estate
2625 West 71st Street
Tel. 737-7200 ar 737-8534

M. A. ŠIMKUS
NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
4259 So. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI. GIMINIŲ iškvietimai, pildomi PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir kitoki blankai.

MARQUETTE PARKE
12 metų mūras, 3 miegamieji, 1½ vonios, gražiai įruoštas rūsys, gazu šildymas, sav. apleidžia miestą (#195).

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas
Valdymas
Draudimai — Income Tax
Notariatas — Vertimai
BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

Perskaitę "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

IŠNUOMOJAMA — FOR RENT

Išnuom. mieg. kambarys su atskiru tualetu ir prausykla. Atskiras įėjimas. Galima naudotis virtuve. Marquette Pke. Skambint 778-3702

Išnuom. 4 kamb. butas
Brighton Parke
523-7153

HELP WANTED — MOTERYS

LINEN ROOM ASSISTANT
P.M. HOUSEKEEPING AIDE
Two full time current vacancies
Linen Room Assistant Mon.-Fri., 6:30 a. m. to 3 p. m. Unload, sort, fold and distribute linen.
Housekeeping Aide — 3 p. m. to 11:30 p. m. Rotating weekends. Will train.
We offer a good starting salary, pleasant work atmosphere and full benefit program.
Call Personnel
626-4300, Ext. 400
LORETTO HOSPITAL
645 So. Central Avenue
Chicago, Illinois

FULL TIME EVEN'G HOSTESS
FULL TIME EVEN'G WAITRESS
FULL TIME DAY WAITRESS
DR. MUNCHEE'S
FAMILY RESTAURANT
1275 Lee St. Des Plaines, Ill.
Phone — 298-2656

SECRETARY
Experienced, short hand 100 w/m, typing 65 w/m. Permanent position. Central Loop location. 5 day work week. Best in benefits.
Call personnel — 263-1756
An Equal Opportunity Employer

NURSING/NURSE
R.N.'S - L.P.N.'S
All Shifts Full and Part Time.
RIVIERA MANOR NURSING HOME
490 W. 16th Place, Chicago Heights
A5030 79-87

HELP WANTED — VYRAI

MACHINE OPERATOR
Tool and cutter grinder, mill hand, brazer wanted for 1st shift. Benefits include tool and die health insurance program.
TAURUS
TOOL AND ENGINEERING
Elk Grove. Contact H. Szafranski
437-5142

WANTED CARPET INSTALLER
Northwest Sub. Exc. opportunity. 600-plus yards per wk. Must have van and tools. Only experienced carpet layers wanted.
Phone — 843-8441

DĖMESIO

VIZITINIŲ KORTELIŲ REIKALU
Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriai jas plačiai naudoja, bet tinka ir visų luomų atstovams turėti gražias vizitines korteles.
Kreipkitės į "Draugo" administraciją visais panašiais reikalais. Būsite patenkinti mūsų patarnavimu.

PLUMBING
Vonių, virtuvės sinkų, ir vandens šildytuvų specialistai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Kreiptis nuo 7 iki 8 val. ryto arba po 5 val. vak.
SERAPINAS — 778-0206

LIETUVOS ATSIMINIMAI
Radijo Valanda jau 35 m. tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!
Kas šeštadienį nuo 4 iki 5 val. popiet iš WEVD Stoties New Yorke 1330 kil., AM ir 97.9 meg. FM).
Direkt. — Dr. Jokūbas J. Stukas
1467 Force Drive
Mountainside, N. J. 07092
Tel. 232.5565 (code) 201).
Kviečiame taip pat klausytis Lietuviškų kultūrinių valandų anglų kalba iš Seton Hall Universiteto radijo stoties (New Jersey WSOU, 89.5 meg. FM). Pirmad. 7:30-8:00 val. vakaro.
(Vedėjas prof. J. Stukas)

SU LIETUVIŲ LITERATŪROS KETURTOMIU SUPAŽINDINIMAS

Visos lietuvių literatūros istorijos, apimančios rašytojus nuo Mažvydo ligi mūsų dienų, keturiais didžiuliais tomais (iš viso 2309 psl.) paruošimas ir išleidimas nėra eilinis įvykis. Taigi labai gerai, kad veikalo pabaigtuvės buvo gražiai atžymėtos spalio 15 d. Jaunimo centro kavinėje.

Su knyga supažindinimą suruošė ir pradėjo vienas iš didžiausių veikalo leidimo iniciatorių ir jo techniškų darbų vykdytojų buv. JAV Liet. Bendruomenės Kultūros tarybos pirmininkas rašyt. Anatolijus Kairys, pristatydamas knygos autorių Praną Naujokaitį, leidėjus, mecenatus, programos dalyvius. Sekė eilė kalbėtojų.

Rašyt. Česlovas Grincevičius, "Draugo" redaktorius, pasidžiaugė didžiuoju įnašu į mūsų kultūros istoriją. Vieno žmogaus buvo atliktas didžiulis darbas. Kitas panašios apimties didžiulis darbas, taip pat vieno autoriaus paruoštas keturtomis — "Mūsų Lietuva", buvo išleistas išeivijoje 1964—1968 m. Toliau jis iškėlė Pr. Naujokaitį kaip literatūros istoriką ir kaip kritiką, objektyvų mūsų rašytojų darbų vertintoją. "Autorius pats vienas padarė labai daug, atliko tai, ko kiti nepadarė".

Red. rašyt. Aloyzas Baronas kalbėjo apie autoriaus IV tome atliktą okupuotosios Lietuvos rašytojų, kurių aptarta apie 200 autorių, įvertinimą. Atsižvelgiant į sunkias darbo sąlygas, autorius ir jiems buvęs pakankamai objektyvus, išskyrus gal vieną kitą atvejį. Pvz., buvęs perdaug iškeltas nepriklausomą gyvenimą ir pokario meto lietuvius niekinantis rašytojas J. Avyžius. Tačiau iš esmės su Pr. Naujokaičio veikalu okup. Lietuvos rašytojai pirmą kartą susilaukę savo darbų objektyvaus vertinimo, atlikto ne komunistinio literatūros kritiko, bet literatūros istoriko plunksna.

Pedagogas ir literatūros istorikas Jonas Masilionis kalbėjo veikalo medžiagą tikrinusios komisijos (kiti du jos nariai — P. Gaučys ir pim. A. Kairys) vardu. Jis nurodė, kad autorius, tokos plačios apimties darbą ruošdamas, susidūrė iš vienos pusės su didele medžiagos gausa, iš kitos su jos (kai kuriems rašytojams) stoka. Visą medžiagą tinkamai sugrupavo, suskirstydamas į septynias dalis. Esą klaidų, netikslumų, bet jie nenuvertina veikalo.

Dalia Kučėnienė paskaitė iš knygos eilę pavyzdžių ir nurodė, kaip autorius vertina 5 rašytojus: Šatrijos Raganą, M. Vaitkų, poetus Juozą Kėkštą, K. Bradūną ir dramaturgą B. Sruogą. Ji taip pat pateikė kai kurių kritiškų pastabų.

Leidėjų vardu žodį tarė dabartinis Kultūros tarybos pirm. inž. J. Gaila. Jis ypatingai iškėlė mūsų rašytojus bei kultūrininkus: "Praeis keli dešimtmečiai ir niekas nežinos, su kuriuo kongresmanu ar net prezidentu fotografavosi mūsų politikai, bet amžiams išliks mūsų sukurtos kultūrinės vertybės, nes jos yra ilgalaikės". Dėkojo autoriui, rėmėjams, Liet. Fondui, A. Kairiui ir įteikė dovanas.

Dr. Ant. Razma kalbėjo Lietuvių Fondo, rėmusio leidimo darbą ir paskyrusio autoriui kūrybinę stipendiją, vardu. Džiaugėsi, kad LF prisidėjo prie didelio darbo atlikimo. Šia proga atskleidė kai kuriuos platesnės apimties LF planus, sumanymus.

PLB pirm. Bronius Nainys sveikino autorių ir leidėjus, pažymėdamas, kad jie "kultūringą darbą kultūringai atliko". Linkėjo atlikti daugiau panašių kultūrinių darbų.

Keturtomio autorius Pranas Naujokaitis dėkojo Liet. Fondui už stipendiją, kurią jis gavęs ruošdamas pirmuosius tris didžiulio veikalo tomus. Džiaugėsi, galėjęs įsigyti reikalingos literatūros, atlikti eilę kelionių, susijusių su veikalo ruošimu. Papasakojo apie nelengvas darbo sąlygas, priminė kai kurias perdaug kritiškas pastabas I tomą išleidus. Tačiau iš esmės džiaugės, kad jo penkerių metų darbo vaisius buvo apvainikuotas knygos išleidimu. Apgailestavo, kad dalis knygos medžiagos (kai kuri bibliografija), matyt, dėl jos gausumo, nenorint perdaug išplėsti ir pabranginti veikalo, nepateko į tomus. Dėkojo leidėjui, rėmėjams. Dalyviai (jų galėjo būti ir daugiau), pirkosi tomus, autorius juos autografavo. Visi džiaugėsi nuoširdžiai atliktu dideliu darbu. **(bk).**

ATVYKSTA PRINCAS

D. Britanijos princas Charles antradienį ir trečiadienį bus Chicagoje. Jis yra sosto įpėdinis, pirmas britų karališkos šeimos narys, kuris yra baigęs universitetą. Atskris į O'Hare aerodromą spalio 18 d. 4:30 v., už valandos bus spaudos konferencija Drake viešbuty, kur jis sustos. Trečiadienį lankys Meno institutą, Chicagos universitetą, Mokslo ir pramonės muziejų. Vakare 7 val. bus jam mero ruošiami pietūs Palmer House.

A. A. MOKYTOJAS VLADAS MISIŪNAS

A. a. Vladas Misiūnas

Spalio 9 d. Chicagoje po sunkios ligos mirė mokytojas Vladas Misiūnas. Velionis buvo gimęs 1900 m. kovo 22 d. Repšėnų kaime, Ukmergės apskirty. Atlikęs Lietuvos kariuomenėje karo prievolę, mokėsi Kauno Simano Daukanto mokytojų seminarijoje, kurią baigęs 1930 metais Švietimo ministerijos buvo paskirtas Pagelažių prad. mokyklos vedėju. Vėliau jis buvo Karmėlavos ir Šventosios uosto prad. mokyklos vedėjas.

Artėjant antrajai bolševikų rusų okupacijai, su šeima pasitraukė į Švediją. Po 10 metų persikėlė į JAV ir apsigyveno Chicagoje. Velionis greitai įsijungė į lietuvišką veiklą, priklausė mokytojų sąjungai, kurį laiką buvo jos pirmininkas. Priklausė ir kitoms lietuviškoms organizacijoms, kaip LB-nei, Balfui ir kt. Kelerius metus mokytojavo Chicagos lituanistinėse mokyklose. Visą laiką domėjosi pedagoginės veiklos darbais, priklausė ir rėmė mokytojų sąjungą. Išmokslino ir gražiai išauklėjo dukrelę Virginiją, sūnų prof. Romą.

Spalio 11 d. Evans-Mažeikos koplyčioje su velioniu įvyko atsisveikinimas, kurį pravedė mokytojas Apolinaras Bagdonas. Kun. Antanas Zakarauskas sukalbėjo rožinį. Atsisveikinimo kalbas pasakė A. Bagdonas, Jonas Kaunas atsisveikino mokytojų sąjungos vardu, Juozas Mackevičius — Balfo, Pr. Razminas — Marquette Parko lituanistinės mokyklos mokytojų vardu, Povilas Norvilas — LB Marquette Parko apylinkės vardu. Atsisveikindami organizacijų atstovai velionį prisiminė geru žodžiu, našlei ir šeimai reiškė užuojautą. Karstą puošė gėlės ir vainikai, daug aukota Mišioms. Spalio 12 d. velionis buvo atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje klebonas kun. A. Zakarauskas atnašavo šv. Mišias ir pasakė prasmingą pamokslą. Per pamaldas giedojo sol. Dalia Kučėnienė, vargonais pritarė muz. Darius Lapinskas. Po pamaldų velionio karstą ilga automobilių vilkstinė palydėjo į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Paskutinį patarnavimą atliko ir maldas sukalbėjo kun. A. Zakarauskas. Sugiedota Marija, Marija ir Lietuvos himnas.

Pasiliko nuliūdę žmona Genovaitė, dukrelė Virginija Skotte su vyru Gustavu, sūnus prof. Romas su žmona Audrone. Trys seserys — Monika Talačkienė ok. Lietuvoje, Ona Kavaliauskienė Australijoje ir Juzė Argentinoje su šeimomis. Po laidotuvių apeigų visi pakviesti pietų Jaunimo centro kavinėje.

J. Kaunas

PERMOKĖTA

Vidurvakarių automobilistai nuo 1973 m. gazolino bendrovėms, gazolino stotims ir skystojo kuro urmo pardavėjams yra permokėję 26,9 mil. dol.

ALKOHOLIS

Dr. R. C. Shaw, Blue Cross gydytojas, priminė, kad alkoholis turi kalorijų, sukelia norą valgyti, taigi prisideda prie nutukimo. Alkoholy yra nuodų, kuriuos šalina iš organizmo kepenys ir tas joms gali pakenkti. Gausus alkoholio vartojimas gali būti pastovaus smegenų sužalojimo priežastimi. Alkoholis išnešiojamas kraujuje po visą kūną. Gali pakenkti, ląstelėms, smegenims ir nervų sistemai.

Mūsų jaunystės draugei

A. † A. Emilijai Gabartaitei-Gepnerienei

mirus, jos vyrą JURGĮ, dukras IRENĄ ir JULIJĄ su šeimomis, sesutę BRONĘ KARAZIJIENĘ su šeima, krikšto dukrą IRENĄ RADIENĘ su šeima ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Anelė Kirvaitytė
Ona ir Stasys Lukai

PADĖKA

Mano mylimas vyras ir mūsų brangus tėvas ir senelis

A. † A. Juozas Simokaitis

Staigiai mirė rugsėjo 16 d. 1977 m. Palaidotas rugsėjo 19 d. Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuoširdi padėka artimiesiems draugams ir pažįstamiems už atsilankymą koplyčioje, užsakytas šv. Mišias, gėles ir aukas. Taip pat liekame labai dėkingi už pareikštą mums užuojautą žodžiu ir per spaudą.

Esame labai dėkingi mūsų parapijos klebonui kun. A. Zakarauskui už maldas koplyčioje, už šv. Mišių atlaikymą, pasakytą gražų pamokslą ir palydėjimą į amžino poilsio vietą. Dėkingi sol. J. Vazneliui už gražias giesmes šv. Mišių metu. Nuoširdus ačiū karsto nešėjams.

Dėkojame D. Petkui — laidotuvių įstaigos vedėjui už rūpestingą laidotuvių pasirūpinimą.

Nuliūdę:

Žmona Stasė ir sūnūs su šeimomis

A. † A.

EMILIJAI GEPNERIENEI mirus,

liūdesio prislėgtus vyrą JURGĮ, dukrą IRENĄ ir VLADĄ MEILIUS su šeima, dukrą JULIJĄ ir VINCĄ IZOKAIČIUS, seserį BRONĘ KARAZIJIENĘ su šeima, krikšto dukrą IRENĄ RADIENĘ ir jos vyrą VYTĄ bei visus gimines nuoširdžiai užjaučiame.

Danguolė Ilginytė
Elena ir Mečys Krasauskai
Nelia Paulauskaitė
Jonas Paštukas
Irena ir Eugenijus Slavinskai
Aleksas Smilga
Albertas Stočkus
Viktoras Žeronas

Ilgametei buv. dainavietei

A. † A. EMILIJAI GEPNERIENEI mirus,

liūdesio ir skausmo gaubiamus vyrą JURGĮ, dukras su žentais, buv. dainaviečius: IRENĄ ir VLADĄ MEILIUS su šeima, JULIJĄ ir VINCĄ IZOKAIČIUS, seserį BRONĘ KARAZIJIENĘ su šeima, krikšto dukrą IRENĄ ir jos vyrą VYTĄ RADŽIUS bei visus gimines ir artimuosius nuoširdžiausiai užjaučia

Dainavos Ansamblis

A. † A.

EMILY MASKOLAITIS

PO TĖVAIS MARTINĖNAS

Gyveno 7029 South California Avenue, Chicago, Illinois.
Mirė spalio mėn. 15 d., 1977 m., sulauku.si 78 metų amžiaus.
Gimė Lietuvoje.
Velionė buvo žmona mirusio Frank Maskolaičio.
Laidotuvėmis rūpinasi draugai ir pažįstami.
Priklausė prie Tėvų Marijonų Bendradarbių, Šv. Kazimiero Seserų rėmėjų ir Šv. Pranciškaus Seselių rėmėjų.
Kūnas randasi pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje — 2533 West 71st Street, o laidotuvės įvyksta šį trečiadienį, spalio 19 d. iš koplyčios 9:00 val. ryto bus atlydėta į Gimimo Švč. Mergelės Marijos parap. bažnyčią, kurioj įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę liko Draugai ir pažįstami.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus, Telef. 476-2345.

A. † A. EMILIJAI GEPNERIENEI mirus,

vyrui JURGIUI, studijų dienų kolegai, dukroms IRENAI ir JULIJAI su šeimomis ir kitiems giminėms nuoširdžią užuojautą reiškiame.

Prekybos Instituto Bičiuliai

A. † A. JURGIUI BREIVEI mirus,

TĖVELIUS, GIMINES bei artimuosius giliai užjaučiame.

Inžinierių-Architektų Sąjunga
Chicagos Skyrius

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
2533 West 71 St. Tel. GRovenhill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero TOwnhall 3-2108-9
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS
TOMAS ir LAURYNAS LABANAUSKAS
3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŪS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6671
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11029 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS
4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS - BUTKUS
1440 SO. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

NESENI ĮVYKIAI LIETUVOJE

Atvaizduoti neseniai išėjusiame O. Nendrės romane

ANTROJI BANGA

Apie šį romaną rašo:

"O. Nendrė lengvu stiliumi mum pristato Lietuvos fikininką: nefantazuotą, bet tikrą tiek savo išore, tiek savo vidumi: siekiantį aukštų idealų, giliai religingą, suprantantį socialinius reikalus" (Darbininkas, 1970, 73 nr.).

"O. Nendrės pasakojimas apie tai yra subtilus ir patrauklus. Ištisai visa knyga yra parašyta gyva ir sklandžia dialogine forma. Todėl beskaitant tarsi užsimiršti, kad turi knygą rankoje, o vien tik klausaisi gyvų pokalbių, pats pasijunti besąs tarp gyvų žmonių" (Tėviškės Aidai, 1970, 42 nr.).

Knyga gaunama "DRAUGE" ir pas platintojus.

Kaina $3.50.

BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

Taip pat naujoji Barbo's ir Gene Drishių krautuvė.

THE DAISY STORE
9018 Southwest Hwy, Oak Lawn
Tel. 499-1318
Gėlės visoms progoms

× **Kun. Juozas Dambrauskas,** Marijonų vienuolijos provincijolas, spalio 17 d. išvyko į Milwaukee dalyvauti Šv. Gabrieliaus parapijoje arkiv. Cousin teikiamo sutvirtinimo sakramento iškilmėse, o iš ten vyks į Marianapolį, kur turės posėdžius aukšt. mokyklos ir vienuolyno reikalais. Ateinantį sekmadienį jis dalyvaus Worcesterio Šv. Kazimiero parapijos rengiamame arkiv. Jurgio Matulaičio mirties 50 metų sukaktuvių minėjime ir skaitys specialią paskaitą. Į Chicagą grįš šio mėnesio pabaigoje.

× **St. Xavier kolegija** spalio 23 d., sekmadienį, tarp 2 ir 5 val. p. p. turės bendrą svečių priėmimą (Open House), kurio metu bus galima susipažinti su šia mokslo įstaiga ir daroma pažanga. St. Xavier kolegijoje studijuoja nemažai lietuvių studentų ir net turi savo klubą, kuriam pereitais metais vadovavo V. Kerelytė, o šiais metais — G. Reinytė.

× **Tautinių šokių šventės filmą,** kurį pagamino kun. A. Kezys ir Lietuvių Foto archyvas, bus galima pamatyti spalio 21 d., penktadienį, vakaronės metu Jaunimo centro kavinėje. Pašnekesį praves solistė ir šokių mokytoja Vanda Stankienė.

× **Monografijos "Mūsų Jurbarkas",** paruoštos a. a. rašyt. Antano Giedriaus - Giedaričio, bendradarbiaujant Dzidoriui Giedraičiui ir a. a. Pranui Basčiui bei kitiems, leidimas jau eina gana gera sparta. Knyga jau renkama. Šiuo metu leidėjų tarpan jau įsijungė Irena ir Albertas Kereliai, jamžindami savo mirusius tėvelius ir uošvius jurbarkiečius Malviną ir Vincą Ausiukaičius. Pamažu atsiliepia ir kiti jurbarkiečiai.

× **Klaidos pataisymas.** "Draugo" 1977. VIII. 26 d. numeryje, straipsnyje "Arkiv. J. Matulaičio keli gyvenimo bruožai", kur kalbama apie Matulaičių giminę, įsibrovė klaida: minimas kun. Juozas Matulaitis, gimęs 1912 m. ir miręs 1964 m. Iš tikrųjų jis yra gyvas ir dirba pastoracinį darbą ok. Lietuvoje.

× **V-tos Tautinių šokių šventės** garsinio filmo pristatymas įvyks šį penktadienį, spalio 21 d., Jaunimo centro vakaronėje, kavinėje, 7:30 val. vak. Šventės dalyviai ir visuomenė kviečiama atsilankyti. Įėjimas laisvas. (pr.)

× **Ramunė Kviklytė - Lukienė** praves Akademinio Skautų Sąjūdžio metinės šventės balių, kuris įvyks šeštadienį, spalio 22 d., 7:30 val. vak. Šaulių namuose. Meninė programa, vakarienė ir šokiai grojant Neo-Lithuany orkestrui. Dėl rezervacijų skambint **D. Eidukienei tel. 376-2153.** (pr.).

× **Birutės Pūkelevičiūtės drama "Palikimas"** statoma Jaunimo centre spalio 23 d., sekmadienį. Bus du spektakliai — 2 val. popiet ir 7 val. vak. Vaidina Los Angeles dramos sambūris. Bilietai gaunami Marginiuose ir Vaznelio prekybos namuose. (pr.).

× **A. a. Leonardo Šimučio surinkta** dokumentinė medžiaga — kaip Amerikos lictuviai laimėjo Washingtono užtarimą pavergtai Lietuvai ir kaip siekė išlaisvinti Lietuvą, yra paskelbta knygoje "Amerikos Lietuvių Taryba". Knyga kainavo 10 dol., dabar ją "Drauge" galima gauti už 3,35 dol. su persiuntimu. (pr.).

CHICAGOS ŽINIOS

LĖKĖ Į MIRTĮ

Lėkdami 100 mylių greičiu, pavogtu automobiliu Chicagoje sekmadienį prie 1420 E. 87 gatvės užsimušė keturi jaunuoliai, kai jų automobilis paslydo ir susidūrė su kitu. Antro automobilio vairuotojas S. Jefferson, 35 m., irgi buvo užmuštas, septyni sužeisti. Žuvę jaunuoliai buvo 16—18 m.

DEGĖ IBM

Gaisras sužalojo daug baldų ir dokumentų teisininkų firmos patalpose 45-me IBM rūmų aukšte, Chicagoje. Tiriamos gaisro priežastys.

FBI SU MELO DETEKTORIUM

Kas išnešė milijoną dolerių iš First National banko Chicagoje, stropiai ieško FBI. Naudojant melų detektorių, apklausinėjami tarnautojai.

RUMUNŲ ATLETĖS

Sekmadienį į dvi programas Chicagos stadijone susirinko 30,000 žmonių pažiūrėti gimnastikos atliekamos olimpiados čempionės Nadios Comoneci, 15 m., ir kitų jos draugių — Rumunijos atlečių, kurios yra aukštos formos, kad viena jų — 13 metų — aplodismentų gausumu rungtyniavo su Nadia. Šauniai pasirodė ir JAV gimnastai.

PRIEMIESČIŲ NAMAI

Chicagos priemiesčių namai nuo 1970 m. iki 1975 m. pabrango maždaug 64%, o Chicagos mieste esą namai pabrango maždaug 42%. Kas 1970 m. kainavo 21,300 dol., 1975 m. mokėjo 30,200 dol. Pabrango ir nuomos Chicagoje — 35% per 5 metus.

× **Emilija Jonušienė,** mirusio žinomo kompozitoriaus a. a. Broniaus Jonušo našlė, pavyzdingai vedanti senelių globos įstaigą Omahoje, Nebraskos valstijoje, yra didelė lietuviškų darbų rėmėja. Ji remia lietuviškas organizacijas, asmenis ir spaudą. Šiomis dienomis E. Jonušienė, džiaugdamosi "Draugo" dienraščiu ir jo informacija, atsiuntė 100 dolerių auką ir tuo gražiai prisidėjo prie sunkaus leidimo darbo. Už didelę paramą leidėjai nuoširdžiai dėkoja.

× **Iš Los Angeles** į Chicagą šį savaitgalį atvyksta visas būrys aktorių, kurie šį sekmadienį Jaunimo centre stato B. Pūkelevičiūtės dramą "Palikimą". Veikalas buvo premijuotas, o pastatymas atžymėtas teatro festivaly Hamiltone.

× **Lietuvos Vyčių** 12 kp. susirinkimas įvyks šiandien, spalio 18 d. 8 val. vak. Švč. M. M. Gimimo parapijos salėje.

× **Dr. K. Ambrozaitis,** III Mokslo ir kūrybos simpoziumo Organizacinio komiteto pirmininkas, išvyko į Braziliją. Grįš spalio 30 d. Simpoziumo reikalais kreiptis į ižd. Juozą Rimkevičių.

× **Eugenijus Kleinas,** Quincey, Mass., prie prenumeratos mokesčio pridėjo 7 dolerių auką. Labai ačiū.

× **Teresė Alenskienė,** žinoma lemontiškė, atnaujindama prenumeratą įteikė ir didesnę auką. Ačiū.

× **Aukų po du dolerius** atsiuntė: Pranas Gabrėnas, Al. Kraučenka; 1 dol. G. Kawoll. Ačiū.

× **Aukomis** skaitytojai stiprina savo dienraštį. Aukojo: 3 dol. —L. Simanavičius; po 2 dol. — M. Sumantas, A. Numgaudis, P. Tiesis, K. Valiukas. Ačiū.

Kongresmanas Ed. Derwinski su dr. L. Kriaučeliūnu pasikalbėjimo lietuviškais klausimais metu priėmime savo namuose

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

PAGERBĖ DU LIETUVIŲ DRAUGU WASHINGTONE

Tarp labiausiai ginančių Lietuvos ir lietuvių reikalus Washingtone yra sen. Ch. Percy ir kongresmanas E. Derwinski. Jiems abiems Chicagoje buvo suruošti pagerbimai. Lietuviai gausiai pagerbimuose dalyvavo. Sen. Charles Percy pagerbimas įvyko spalio 4 d. Conrad Hilton viešbuty. Kalbėjo dr. H. Kissingeris, Percy duktė Rokefelerienė. Iš lietuvių dalyvavo dr. K. Bobelis, kun. A. Stašys, T. Blinstrubas, dr. V. Dargis, inž. Eug. Bartkus, inž. J. Talandis, K. Oksas, A. Regis ir kiti. Alta sudarė atskirą stalą.

Kongr. E. Derwinskio pagerbimas įvyko spalio 14 d. Sabre Room salėje. Buvo gausi įvairumo programa, svečių susirinko per tūkstantis. Čia buvo dr. K. Bobelis, dr. L. Kriaučeliūnas, inž. J. Talandis, J. Skorubskas su žmonomis, inž. A. Rudis, kun. A. Stašys, T. Blinstrubas, kun. J. Prunskis, prie Altos stalo buvo jaunimo atstovai: O. ir D. Baršketytės, J. Bobelis, A. Pakalniškis. Kongr. Derwinski lietuviams pažadėjo rūpestingai Lietuvos reikalus ginti.

PAGRINDINIS JAUNIMO CENTRO SUKAKTIES MINĖJIMAS

Tęsiant Jaunimo centro Chicagoje 20 metų sukakties minėjimų eilę, pereitą sekmadienį didžiojoje salėje buvo suruoštas pagrindinis minėjimas. Salė buvo gražiai papuošta Lietuvos ir JAV vėliavomis, kun. A. Saulaičio pagamintais šūkiais: "JC 20", "Kristus vakar, šiandien ir visados", "Kelias, Tiesa ir Gyvenimas". Iškilmingai įnešamos 11 jaunimo organizacijų vėliavos. Iškilmingas šv. Mišias koncelebravo visi (gyvieji) buv. JC direktoriai: J. Kubilius, G. Kijauskas, J. Borevičius ir dabartinis direkt. A. Kezys. Pastarasis atliko šv. Mišių skaitymus, kurių dalis paimta iš LKB Kronikos. Įspūdingą pamokslą pasakė kun. G. Kijauskas. Jis dėkojo JC sumanytojams, kūrėjams, vadovams, lankytojams, rėmėjams. Iškėlė organizacijų vadovus ir jaunimą, kuriam šie rūmai pastatyti. Priminė okup. Lietuvos lietuvių, ypač N. Sadūnaitės kovą dėl tikėjimo laisvės.

Aukojimo metu jaunieji vėliavininkai eisenos tvarka atnešė prie altoriaus jaunųjų dovanas: tautinių šokių šokėjų simbolį — gražiai išaustą lietuvišką juostą, meno darbuotojai — lietuvišką dirbinį, organizacijų vadovai — susirinkimų protokolų knygą, moksleiviai — vadovėlį, Liet. Bibliotekos leidyklos atstovas — išleistą knygą; buvo nešamas gaublys — Pasaulio lietuvių vienybės simbolis, be to, LKB Kronika, Šv. Raštas, duona ir vynas.

Pamaldų metu darniai giedojo Dainavos ansamblis, solistė Dana Stankaitytė, Chicagos liet. operos vyrų choras. Akompanavo E. Pakštaitė - Sakadolskienė. Dirigavo muzikai A. Jurgutis, Alf. Gečas. Trijų lietuviškų giesmių kompozicija — kun. G. Šukio, pas mus dar negirdėta. Pamaldos baigtos Tautos himnu.

Po pamaldų minėjimas buvo tęsiamas vaišėmis naujai įruoštoje kavinėje, kuri, kaip ir didžioji salė, buvo pilnutėlė dalyvių. Chicagos lietuvių jėzuitų vyresnysis kun. J. Vaišnys palaimino valgius. Kun. A. Kezys dėkojo minėjimo programos paruošėjams. Kadangi daugelis JC bičiulių bei rėmėjų savo sveikinimus jau buvo išreiškę specialiame leidinyje, tebuvo vienas sveikintojas: visų čikagiškių ir jų organizacijų vardu sveikino Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė. Savo sveikinimo žodyje ji, be ko kita, pabrėžė, kad "niekur, niekada nebuvo ir tikriausiai nebus tokio lietuvybės centro, kaip šis". Dėkojo jo steigėjams, vadovams ir ragino visus šią instituciją remti.

Pagrindinę kalbą pasakė kun. Jonas Kubilius, daugiau kaip dešimtį metų vadovavęs Jaunimo centrui, dabar į šias iškilmes atvykęs specialiai iš Montrealio, Kanadoje. Savo ilgesnę kalbą pradėjo reikšmingu sakiniu: "Gera sugrįžti į namus, į draugų tarpą". "Šie mūrai gal sugrius, bet nesugrius idėjos, kurių vedami jie buvo pastatyti". O jų buvo du ryškiausi motyvai: "Tėvynės meilė ir prisirišimas prie jos. 2. Ištikimybė Kristui". Toliau jis plačiau apžvelgė JC istoriją gyvenimo įvykių tekmėje ir pažymėjo, kad "JC vadovai niekada nėra niekam išdavę ir neišduos tų idėjų, dėl kurių įgyvendinimo jie buvo pastatyti. Pagal savo paskirtį jie yra tikri "Chicagos lietuvių namai" ir jie visą laiką yra ir būsią naudojami "lietuvybės išlaikymui, o ne jos griovimui".

Kalbėtojas ypač dėkojo gyviesiems ir mirusiems JC projekto sumanytojams, vykdytojams, o taip pat jo projektų kūrėjams bei vykdytojams — architektams: a. a. Jonui Kovai-Kovalskiui, J. Stankui, J. Augustinavičiui, Jonui Mulokui ir kitiems. Ypatingą padėkos žodį tarė tyliam JC darbuotoju kun. Vaclovui Gutauskui, surinkusiam šioms statyboms neįtikėtinai daug aukų. Minėjimą užbaigė JC direkt. kun. A. Kezys ryškiu padėkos žodžiu. Po to naujoje kavinėje dar suskambo lietuviškos dainos.

Sukakties proga išleistas dailus sukaktuvinis leidinys — "Mūsų Žinių" specialus numeris, 60 psl., kurį redagavo Alg. Kezys, Vladas Būtėnas, gražų viršelį nupiešė dail. A. Kurauskas. Techn. redaktoriai — P. Aleksa, A. Saulaitis, Vita Pohkaitytė ir D. Bruškytė.

Tęsiant JC sukakties minėjimų pynę, spalio 23 d. 2 ir 7 val. po pietų (dviem seansais) didžiojoje salėje Los Angeles Dramos sambūris suvaidins B. Pūkelevičiūtės 9 v. premijuotą dramą "Palikimą". (bk).

VAKARONĖ, SKIRTA MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMUI

Jaunimo centro kavinės Chicagoje kultūrinių penktadienių vakaronė spalio 14 d. buvo skirta informacijai apie Padėkos savaitgalyje įvykstantį Mokslo ir kūrybos simpoziumą. Atrodo, kad visuomenė jau iš anksto šiuo išskirtiniu mūsų išeivijos įvykiu domisi, nes vakaronėn publikos prisirinko apsčiai.

Vakaronę trumpu žoleliu atidarė Mokslo ir kūrybos simpoziumo organizacinių reikalų komisijos pirm. inž. J. Rimkevičius, moderatorium pakviesdamas dr. T. Remeikį. Keldamas Mokslų ir kūrybos simpoziumų prasmės ir jų formos klausimus, jisai pakvietė kitus kompetentingus informatorius. Prof. J. Račkauskas, negalint vakaronėje dalyvauti dr. J. Rėklaitienei, informavo apie humanitarinės sekcijos skaitysimas paskaitas bei prelegentus. Dr. M. Vygantas stabtelėjo prie medicinos sekcijos, inž. J. Rimkevičius prie griežtųjų mokslų ir technologijos, o dr. A. Norvilas prie lietuvio mokslininko problemų išeivijoje apžvalgai. Paaiškėjo, kad trečiasis Mokslo ir kūrybos simpoziumas bus bene plačiausias savo apimtimi ir paskaitų gausumu. Prie to dar prisidės literatūros vakaras-koncertas ir kt.

Tolimesniuose vakaronės pokalbiuose iėryškėjo, kad šiemetiniame simpoziume ypač stipriai reikšis jaunoji mūsų mokslininkų karta. A. Lipskienė painformavo apie susipažinimo vakarą, o L. Lapienė apie banketą. Išgirsta ir apie piniginius Mokslo ir kūrybos simpoziumo reikalus, konstatuojant, jog šios rūšies aukų dar labai reikia. JAV LB Kultūros tarybos pirm. J. Gaila pasidžiaugė mūsų mokslininkų, kūrėjų ir visos visuomenės kultūriniu gyvastingumu, rengiant šitokius simpoziumus.

Visų apsilankiusių vakaronėn bendrame pokalbyje buvo kelta gana įdomių ir svarstytinų klausimų. Ar likti ateityje prie tos pačios simpoziumų formos, ar juos praplėsti net iki visos savaitės lietuvių kultūros dienų? Ar kone visas svoris dėti mokslui, ar lygiai ruošti iškiliųjų mūsų kultūros kūrėjų (rašytojų, muzikų, dailininkų) neeilines reprezentacijas? Ar nevertėtų pasikviesti daugiau ir nelietuvių mokslininkų, kurie domisi lituanistika ir joje reiškiasi? Aplamai vakaronė buvo labai vykęs anonsas būsimam Mokslo ir kūrybos simpoziumui.

KRINTANČIŲ LAPŲ VAKARAS

Chicagos Anglijos Britanijos Lietuvių klubo tradicinis vakaras, pavadintas rudens krintančių lapų baliumi, įvyko praėjusį šeštadienį Chicagos Šaulių salėje. Apie trejetą šimtų svečių trumpu žodžiu pasveikino klubo pirm. Vladas Paliulionis. Anatolijus Lukas, klubo vicepirm. kultūros reikalams, po sveikinimo žodžio pakvietė atlikti programą rašytoją Al. Baroną, kuris paskaitė pluoštą humoristinių eilėraščių, linksmai pakomentuodamas mūsų visuomeninio gyvenimo aktualijas. Rašytojas buvo svečių šiltai sutiktas.

Prieš vakarienę maldą sukalbėjo kun. K. Kuzminskas. Buvo pateikta šalta ir šilta vakarienė, kurios metu grojo unijistų orkestras, vadovaujamas Čižiko. Vėliau tas pats orkestras grojo ir šokiams. Gausiai susirinkę klubo nariai ir svečiai turėjo progos pabendrauti, pasidalinti įspūdžiais ir prisiminimais iš buvusių dienų Anglijoje. Be pramoginės pusės, klubas baliais sutelkia lėšų kultūriniams reikalams. Kaip prisimename, Britanijos lietuviai buvo atsikvietę iš Anglijos poetus Vl. Šlaitą ir J. Kuzmickį.

Vakaro pakvietimus platino valdyba, daugiausia J. Jokubka ir A. ir B. Kurai. Dovanų dalinimo bilietėlius išplatino D. Černauskaitė, R. Kuraitė, M. ir R. Straznickai ir St. Šidlauskienė. Dovanas skirstė A. ir B. Kurai ir M. Straznickienė. Maistą paruošė L. Matulevičienė, stalams gėles papuošti paaukopo J. Jasiūnas ir El. Paliulionienė.

Gražiai veikiančio klubo valdybą sudaro pirm. Vladas Paliulionis, vicepirm. kultūros reikalams Anatolijus Lakas, ižd. Jonas Jakubka, sekr. Kazys Rožanskas, ryšininkas su kitomis organizacijomis Just. Šidlauskas, parengimų vadovė Aks. Kurienė, Pr. Rumša ir St. Šidlauskienė, raštininkė Stef. Kaulėnienė.

Prie geros nuotaikos prisidėjo naujai, gražiai įrengta salė, skanus maistas, geras orkestras ir pačių narių tarpusavio bičiuliškumas. Kai kurie ta proga paminėjo ir savo asmeniškas šventes, pvz., Jadvyga Lakienė savo vardadienį, kuris išpuolė kaip tik sekančią dieną.

Sekantis klubo parengimas, užgavėnių vakaras, įvyks 1978 m. vasario 4 d. Jaunimo centro kavinėje. **L. Galinis**

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBESE

— **Kun. Paulius Gerosky-Žurauskas,** vikaravęs Šv. Petro katedroje, paskirtas vikaru į Šv. Povilo parapiją Scranton, Pa.

— **"Kenosha News"** Wisc., laikraštis rugpiūčio 31 ir rugsėjo laidose išspausdino ilgą straipsnį apie Zigmo Girdvainio šeimą, pridėdamas ir porą nuotraukų. Plačios apimties straipsnyje pažymimi Zigmas, dabar 76 m., ir jo žmona, 70 m., gyveną Silver Lake, Wisc., Lietuvoj prie Minijos turėję lentpiūvę ir antrą kartą artinantis rusams turėjo iš Lietuvos pasitraukti. Primenama trėmimai iš Lietuvos, vokiečių okupacijos žiaurumai ir kt. Girdvainiai iš Chicagos į dabartinę vietovę persikėlė prieš 17 metų. Nors straipsnyje mums lietuviams nėra nežinomų dalykų, bet amerikiečiams padės susipažinti su paskiro lietuvio pergyvenimais ir visos Lietuvos tragedija.

— **Pirmoji pabaltiečių** meno paroda New Yorke rengiama spalio 29—30 d. Kultūros židiny. Abiejose salėse bus išstatyta 90 tapybos, grafikos ir skulptūros darbų.

VLADAS JUODEIKA

DIDŽIOJI ILIUZIJA

Marksizmas teorijoje ir tikrovėje
I-mas tomas

Tai kapitalinis veikalas — Marksizmas teorijoje, Marko ideologinis formavimasis, dialektinis materializmas, marksistinė ekonomika, marksistinė politika, religija ir moralė marksizmo šviesoje, vertybių hierarchijos suvulgarinimas ir socializmo problematika.

Knyga 720 pusl., kietais viršeliais. Kaina su persiuntimu $15.55 Amerikoje. Užsakymus siųsti: **Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.**

PRISIMINKIME MIRUSIUS

Vėlinės — XI. 2 d.

Vėlinės yra jautri ir gyva proga sustoti ties mirusiųjų pasauliu.

Vėlinės yra didžioji rimties šventė, kurioje katalikai organizuota malda **nukrypsta į tuos, kurie,** iš šio pasaulio atsiskyrę, nebegali sau padėti.

Marijonų koplyčioje (prie "Draugo") pradedant Vėlinių dieną, **per 8 dienas, bus atnašaujamos** šv. Mišios ir vakarais giedami gedulingi mišparai **už bendradarbius, geradarius** ir visus mūsų maldom pavedamus mirusiuosius.

Kviečiame visus įsijungti į šias ypatingas pamaldas. Savo brangių mirusiųjų vardus siųskite:

Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629

Šia proga prašau prisiminti šių man brangių mirusiųjų sielas:

Mano vardas ir pavardė

Adresas

Pridedu auką bendr. šv. Mišioms $

Alicija Rugytė prie savo surengtos Korp! Giedros 50 metų sukaktuvinės parodos Nuotr. V. Jasinevičiaus